

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 500 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 D

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
maloglas po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 250, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem q
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravljalna št. 2325

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ulici št. 6. Čekovni
račun: Ljubljana šte. 10,650 in 10,349
za inzerate, Sarajevu št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Naša molitev

Koncem sedmega stoletja po Kristusu je prihrumelo iz južne Rusije preko Besarabije in Dobruže v balkansko pokrajino južno od Donave krdo bojovnih roparjev iz tatarskega plemena Bolgarov, ki so imeli nekoč med Donom in Dnjestrom mogočno državo. V balkanskem Podonavju se je četa osvajačev tekoma kakih dvesto let popolnoma stopila z ondi naseljenimi podjarmljenimi slovanskimi plemeni. Bolgarski gospodarji so dali Slovanom svoje ime in vojaško državno ustrojstvo, ti pa njim svoje višestojee kulturo obeležje. Ze sredi devetega stoletja imamo poleg Srbov na Balkanu drugo slovansko državo in narod, ki pod knezom Borisom, kateri je pri krstu prejel ime Mihaila, sprejme od Bizanca krščansko vero.

S tem stopi v življenje Bolgarov pa balkanskih Slovanov sploh poleg vojaškodržavne drug element, krščanska vera, ki jih usposobi za pravo kulturno življenje in razmah. Bizanc je dal Slovanom s krščanstvom tudi svoje sijajne, še danes premalo znane in vpoštovane helenistične tradicije, ne samo blestečo, nego i globoko grško-orientalsko kulturo, sveta solunska brata in njuni učenci pa podlago samostojnemu duhovnemu življenju s slovanskim cerkvenim jezikom in pismom ter bogato literaturo. Središče le-te sta bili baš Bolgarija in Makedonija, ki sta s tem obnem s Češko in Moravsko postali zibelki slovanske kulture. Zanimivo je, da je Mihajlov sin, car Simeon veliki, (893—927) bil sodobnik kneza Vlastislava.

Pod Simeonom se je Bolgarija razvila v najmočnejšo balkansko državo, ki je segala do treh morij, malodane zrušila Bizanc in stopila na njegovo prvenstveno mesto ter si podvrgla tudi Srbijo. Leta 918. se je Simeon proglasil za carja in imenoval škofa Leontija za neodvisnega bolgarskega patriarha. Simeon, vzgojen v Carigradu je bil menih ko pozneje Sveti Sava, globoko grške učenosti in sam pisatelj — pripisujejo se mu duhovni govori pod naslovom »Zlatostroj« — obenem pa svetnik ascet ter prvovrsten državnik, v katerem pa je živel dalje tudi stara bolgarska osvajaška bojevitost. Njegov dvor v Preslavu je bil središče lepih umetnosti, Klement ohridski, menih Hrabr in drugi so obogatili slovansko slovstvo z deli tako bogoljubne kakor gramatikalne in posvetne vsebine. Simeon je enako zavestno ko Sveti Sava umeval pomen prosvetnega dela za narod in državo in spada obenem s knezom Vlastislavom med največje prosvetitelje slovanskega rodu, od njega započeto kulturno delo pa se je nadaljevalo v bolgarskem narodu še do petnajstega stoletja, ko je že na ves Balkan legel globok mrak turškega barbarstva.

Po Simeonovi smrti se je začelo razpadanje bolgarske carevine, ki so jo zopet podjarmili Bizantinci, dokler je niso v trinajstem stoletju zopet obnovili vladarji Asanovega rodu. Toda neprestani boji in spori s Srbijo, notranje dinastične razprtije, neprenehajoče pretkane intrige Orkov, ki v prvi vrsti niso dali slovanskima rodovima, da bi se združila v eno državo, kakor je bil to zamisel mnogih bolgarskih in srbskih vladarjev, so državo vedno bolj slabile, dokler je niso Turki po padcu samostojne Srbije docela osvojili. Niti vojaške vrline niti po svetih solunskih bratih vcepljene moralne in kulturne dobrine krščanstva niso bile vstanu odoleti prirojeni nesloznosti, prepričnosti in razdruževalnim gonom slovanskih plemen, ki jih je tujec vedno z lahkoto naščuval, da so divjala drug zoper drugega in se med seboj iztrebljala.

Turška invazija je osobito državno in kulturno življenje Bolgarov tako zelo potepala, da se niso dvignili niti, ko so v Srbiji zanetili upor proti Turkom Karadžordjeviči. Glavni vzrok je bil ta, da so s prihodom Turkov Bolgari v duhovnem življenju, za katero se sultani niso čisto nič brigali, zopet padli v popolno odvisnost od grške visoke duhovščine s Fanarija v Carigradu, kjer je stoloval pravoslavni patriarh. Pa se je posrečilo menihu Paisiju, ki je čuval cirilmetodijske tradicije, da je, podprt od Srba Jovana Raiča, zopet z v narodnem jeziku pisano knjigo iznova zanetil plamen bolgarskega rodoljublja, nakar se začel narodnoosvobodilno delo po cerkvi in šoli, dokler se Bolgarija s pomočjo Rusije v cerkvenem oziru ne osvobodi popolnoma od svojega starega, še hujšega sovražnika ko Turki, od Fanarija. In tako se je po prosvetnem delu pripravljala slaveča vojna 1877-79, ki je Bolgarijo tudi politično osvobodila in katere 50 letnico obhajamo te dni obenem s 1000 letnico Simeonovega carstva. Kaj se je potem zgodilo na Balkanu, je še vsem v svežem in boleznem spominu.

Zato se bo ta tisočletnica te dni v Bol-

Apel hrv. katolikov na kralja

Spomenica katoliškega narodnega saveza -- Kulturen boj onemogočuje konsolidacijo države -- Ljudsko-šolski zakon naj ne bo sankcioniran, dokler ni doseženo soglasje s cerkvami

Zagreb, 13. maja. (Tel. »Slov.«) Osrednji Hrvatski katoliški narodni savez (centrala katoliške akcije) je danes poslal Nj. V. kralju brzojavko, v kateri govori o novem načrtu ljudskošolskega zakona ter pravi med drugim:

Ne ozirati se in ne spoštovati bitne pravice posameznih ver, da smejo poučevati verouk, bi pomenjalo praktično kršitev njihove svobode udejstvovanja in vesti; to bi pomenjalo kršitev osnovnih pogojev verske strpnosti in ravnopravnosti; pomenjalo bi, izživati nova trenja in nesoglasja; pomenjalo bi, rušiti mir in socialni red, izživati nepotrebnih kulturni boj, ki ni najmanj v interesu splošnega pomirjenja duhov niti obče konsolidacije javnih razmer v naši državi.

Radi tega prosi KNS Nj. Vel. kralja, da ne da prej novemu zakonu sankcije, dokler se ne sprejmejo vanj potrebne korekture, in sicer:

1. Možnost ustanavljanja zasebnih ljudskih šol po javnih verskih ustanovah od zakona priznanih veroizpovedi. 2. Verouk morajo poučevati duhovniki priznanih veroizpovedi, bodisi kot samostojni učitelji ali od prosvetnega ministra nameščeni po predlogu pri-

stojnih duhovnih oblasti. 3. Prištajne duhovne oblasti imajo pravico nadzorovanja verskega pouka neposredno ali po svojih delegatih. 4. Postavljanje in premeščanje veroučiteljev mora prosvetni minister izvršiti po predlogu in poprejšnjem sporazumu s pristojnimi duhovnimi oblastmi.

Zaupajoč v neomajno zavzetost Vašega Veličanstva za dobro naše narodne države, da se v vsakem pogledu čim bolj konsolidira in da se zagotovi medsebojna bratovska ljubezen in znanost brez ozira na verske in plemenske razlike, posebno pa, da se zagotovi etično-moralni temelj vseh slojev prebivalstva naše države. Ta je edino mogoče na podlagi globokega verskega prepričanja in pozitivne vere, ki predpostavlja nesporno odgovornost v vesti pred neprevarljivim in transcendentnim sodnikom večne božje pravice.

Vaše Veličanstvo z največjo udanostjo prosimo, da s svojo zakonodajno oblastjo podeli sankcijo ljudskošolskemu zakonu šele takrat, ko se bodo uvaževale zgoraj omenjene korekture.

Za KNS:

Predsednik Markulin, tajnik Deželič sin.

Potreba enotnega zadržnega zakona

Vse zadruge za podpis delnic Agrarne banke -- Zahteve zadrug Individualni krediti omogočajo zlorabe in oduševstvo

Belgrad, 13. maja. (Tel. »Slov.«) Danes se je vršila konferenca zadržnih organizacij sploh, Glavne zadržne zveze, zastopnikov svobodnega zadržništva, zastopnika oblastnih zadrug za kmetijski kredit in bodoče glavne zadruge za kmetijski kredit, zvez agrarnih zajednic in zastopstev naših oblasti kot n. pr. komisarja agrarne banke Gjuričiča in kmetijskega inspektorja Stiblerja. Predmet razprave je bil ta, da se vse zadržne organizacije izjavijo in zedinijo za enoten nastop in vpis delnic v agrarno banko. Sejo je tudi danes vodil prometni minister dr. Korošec.

V imenu kmetijskega ministrstva je inspektor Stibler podal kratek pregled zgodovine kmetijskega kredita sploh. Poudaril je, da so bili protesti iz vrst svobodnega zadržništva zoper ravnateljstvo za kmetijski kredit upravičeni. Z zakonom o privilegirani agrarni banki se je ta krivica popravila. Vse zadržne organizacije so izenačene in v odnošajih do banke enakopravne. Z novo banko je državni proračun razbremenjen prispevkov. Državnim in zadržnim podjetjem je dana možnost, da tekmujejo in vpisujejo delnice banke. Zadržništvo vseh treh gori omenjenih skupin se poziva, da čim krepkeje sodelujejo z ozirom na moment, ker so vse tri vrste zadrug sedaj izenačene.

Komisar agrarne banke Gjuričič je poudarjal dva načina sodelovanja zadrug: neposredni način neposredno s kapitalom, posredno s propagando za vpisovanje.

gariji najdostojneje proslavila s posvetitvijo katedrale svetima Cirilu in Metodu v starodavnem Preslavu. Cirilmetodijska ideja je Bolgare združila v veliko državo in slovansko kulturno središče na Balkanu, na meji zapada in istoka, cirilmetodijska ideja je narod v drugi osvobodila, cirilmetodijska ideja naj enkrat dovrši, kar je bila vroča želja vseh največjih sinov bolgarskega, ruskega, srbskega, hrvatskega, slovenskega, češkoslovaškega in poljskega naroda, ki so po svojih narodnih probuditeljih vsi stali ob zibelki nove bolgarske svobode in jo pomagali pripraviti: da se vsi Jugoslovani od Jadrana do Črnege in Egejskega morja združijo, da za vedno pokopljejo bojno sekiro in, prosti vsega tujega vpliva, zgradijo skupen dom v veri svetih bratov Cirila in Metoda — v veri resničnega človeškega bratstva, miru in krščanskega kulturnega dela za se in za ves svet!

To vročo željo pošiljamo k nebu, ko se klanjamo spominu velikega carja in čestitamo bratom Bolgarom k slavnemu osvobođenju, in velikemu narodnemu prazniku, ki je nas vseh praznik in svet dan. Našo verno mladino pa v razkrajajočem, skeptičnem in le za materialne dobrine sprejemljivem vzdušju našega časa pozivamo, naj zastavi vse svoje delo za ta velik, svet in odrešen ideal!

Prometni minister dr. Korošec je kot predsednik Glavne zadržne zveze izjavil, da so zastopniki vseh zvez na včerajšnji seji soglasno sklenili, da zveza, vsaka po svoji moči sodeluje in vpisuje delnice in tudi zadrugam priporoča vpisovanje delnic, dalje da bodo zveze, vsaka po svojih posebnih razmerah, sodelovale pri propagandi za vpisovanje. Z največjim poudarkom se je pri konferenci naglašala zahteva, da se banka s pravili in poslovnikom tako uredi, da bo kreditiranje kmetu po zadržnih zvezah in zadrugah pravilo, individualno kritje kreditiranja pa le izjema. Nadalje da bodi sodelovanje med vsemi skupinami zadrug čim iskrenejše in uspešnejše. Zato je neobhodno potrebno, da se vse skupine zadrug izenačijo in prepreči možnost privilegirane značaja ene ali druge skupine. To se bo gotovo najuspešnejše doseglo z enotnim zakonom, ki se naj zato čimprej uzakoni.

V imenu slovenskega zadržništva je dr. Basaj izjavil, da žal slovenske zadruge ne bodo mogle radi premajhnih rezerv toliko sodelovati pri vpisovanju delnic, kakor bi želele z ozirom na pomen nove banke, in kakor želijo in pričakujejo merodajni činitelji, zlasti kmetijski minister. V dosti večji meri, kakor z vpisom delnic bodo slovenske zadržne organizacije nudile posredno pomoč svojih zadrug. Zadrugarjem priporočamo vpis delnic nove banke.

Po kratki debati se je izvolil odbor Zadrug (iz vsake skupine zadrugarstva po dva zastopnika), ki naj sodeluje z državnimi organi pri organizaciji za vpisovanje delnic, kolikor pride zadržništvo v poštev. Za Glavno zadržno zvezo sta določena ing. Varga in član srbskih zemljoradniških zadrug Gjorgjevič.

Spomenica, ki se je odobrila, in ki jo bo posebna deputacija izročila Nj. Vel. kralju, pravi med drugim, da zadržništvo pozdravlja veliko iniciativo Nj. Vel. kralja, da se ustanovi osrednja kreditna ustanova. Zadržništvo prosi Nj. Vel. kralja:

1. Da se kmetijski kredit da samo po svobodnih zadržnih enotah, ker le tako pridemo do zadovoljive razdelitve in uporabe tega kredita. To dokazuje ves razvoj v vseh državah, zlasti v Nemčiji, Franciji, Češkoslovaški, Danski, Japonski itd. — Zakon o privilegirani agrarni banki bo določal tudi individualne kredite. S tem pa je podana možnost zlorabe in oduševstva. Kmetijski minister ne bi mogel banki dobiti dovolj jamstva. Zato se lahko vrinejo posredovalci. To pa hočejo zadruge preprečiti. Zato prosi zadržništvo Nj. Vel. kralja, da se v poslovniku in pravilih agrarne banke določi, da se ves kredit, razen hipotekarnega, daje izključno po obstoječih zadržnih organizacijah.

2. V imenu enakosti, pravičnosti in napredka prosijo Nj. Vel. kralja, da se vse za-

druge in zadržne enote podvržejo enemu in edinemu zadržnemu zakonu, kjer ne bo privilegirane položaja posameznikov nasproti državi.

3. Uprava privilegirane agrarne banke naj se ne poveri ljudem izven zadržnih vrst. Zato naj se izmed osmih članov, ki jih vlada imenuje v upravni oziroma nadzorstveni odbor, imenujejo vsi iz vrst zadrugarjev, in sicer v sporazumu z Glavno zadržno zvezo kot zastopnico vsega zadržništva v državi.

Proti preveliki trošarini na vino

V drugi spomenici, ki jo bo posebna deputacija izročila finančnemu ministru, se pravi:

Po novem trošarinskem zakonu je površina dotedanja državna trošarina od 35 na 100 Din za hl vina. K temu pride oblastna trošarina za celo državo, približno 50 Din za hl, dočim so občine pooblašene, da lahko pobirajo 50 do 100 Din za hl. Ker je finančno stanje posameznih občin zelo slabo, je gotovo, da se bodo tega zakonskega določila čim bolj poslužile in bo tako hl vina obdačen s približno 250 Din trošarine.

Radi tega Glavna zadržna zveza minisra opozarja na to-le:

V mnogih krajih bi bili naši vinogradniki zelo srečni, ko bi mogli svoje vino prodati hl za 250 Din. Pomisliti je, da naši vinogradniki kraji predstavljajo tako zvane pasivne kraje. Noben kmetijski pridelek v naši državi ni tako obdačen, kakor vino. Pridelovalni stroški za vino se iz leta v leto višajo. Cene za vino pa padajo, ker smo izgubili tudi zunanja tržišča, pa tudi notranji konzum je padel. V kletih nekaterih vinogradnikov se nahajajo neprodane tolike količine vina, da so prišli v velike finančne težave. Zlasti pa bi bilo katastrofalno, če bi se nova trošarina popolnoma uvedla, ker bi konzum v notranjosti še nadalje padal. Izvozna premija 50 Din za hl ne bo pomagala, ker so vsa inozemska tržišča za svoje potrebe založena, v ostalem pa je itak borba sama na sebi že težka. Zvišanje trošarine na vino ima lahko katastrofalne posledice. Od nje bo odvisno okrog 100.000 članov družin.

Zato je zadržništvo mnenja, naj se pristopi k reviziji tega zakona. V kolikor se bo novi zakon izdeloval, prosi zadržništvo, naj finančni minister zasliši mnenje zadržništva.

Posebna deputacija bo nadalje šla k ministru za pošte, da si izvojuje prejšnje poštne ugodnosti, in k finančnemu ministru, da zahteva nazaj stare taksne ugodnosti.

Predsednik vlade na Hrvatskem

Karlovac, 13. maja. (Tel. »Slov.«) Danes je nenadoma dopotoval v Karlovac ministrski predsednik, general Zivković, ki je takoj posetil velikega župana Andrija Zdravkoviča. Z njim in z vsemi referenti velikega župana je konferiral o gospodarskem stanju v primorski oblasti. Nato je ministrski predsednik v spremstvu svojega kabinetnega šefa Dušana Filipoviča odšel v Vojnik, kjer je posetil okrajnega glavarja Svetozarja Pribečevića in se z njim dalj časa razgovarjal. Nato se je odpeljal v Petrinjo, kamor je dospel ob 4 popoldne. Tam je prisostvoval seji občinskega odbora. Poprej je še obiskal sodišče, okrajno glavarstvo in polikliniko. Iz Petrinje se je potem odpeljal na nadaljnje inspekcijsko potovanje.

V Zagrebu podirajo „divje“ hiše

Zagreb, 13. maja. (Tel. »Slov.«) V Zagrebu se je v teku zadnjih let zgradilo več hiš brez dovoljenja gradbenega ravnateljstva in brez načrta gradbenega odbora. Gradbeni odbor je sklenil, da se te hiše podrejo. Danes se je pričelo na periferiji rušiti te hiše. Organi mestne občine so ob asistenci policije podirali hiše, eno za drugo. To rušenje je na stanovalec in na lastnike, ki so siromaki, delovalo zelo težko. V Zagrebu se naglašajo, da so te odredbe drakonske in nesocialne, in sicer tem bolj, ker bi bila občina mogla preprečiti gradnjo teh hiš pravočasno, ne pa sedaj siromakom podirati te hiše.

Pri prometnem ministru dr. Korošcu so bili po seji Glavne zadržne zveze na obisku ministri Sverljuga, Mažuranič, Radivojevič in Kumanudi.

Iz katoliške Francije

Pariz, začetkom maja.

Zivljenska moč vsakega gibanja, naj bo organizirano ali ne, se redno kaže tudi na zunaj. Katoliška gibanja so se večinoma močno manifestirala na svojih zborih in kongresih, katerih višina je precej odločilna za notranjo silo, ki naj jo gibanje nosi v sebi. Kat. Francija na kongresih ni revna, dasi njih višina ni vedno tako visoki kot bi bilo prav. Vendar pa teh par kongresov, ki jih želim omeniti zadnja misel ne zadene.

Med velika zborovanja lahko uvrstimo velikonočno romanje do 6000 broječe francoske mladine v Rim. Idejo manifestacije je pripravilo vodstvo lista »La Vie Catholique« in najnovejša mladinska organizacija »papeževih prostovoljcev« (Les Volontaires du Pape). Najprej je bilo organizirano med kat. dijaštvom po celi Franciji tekmovalno za brezplačna mesta, ki so jih dobili najboljši sestavki »o ideji in vlogi današnjega poglavarja kat. Cerkve«. Romanje je vodil rektor Kat. Instituta v Parizu, nadškof Baudrilart, ki velja za eno najmarkantnejših osebnosti francoskega cerkvenega in sploh javnega življenja. V lepih cerkvenih manifestacijah so si mase francoske mladine ogledale Rim, kjer so se na sprejem zelo dobro pripravili, in izvršile pogoje za jubilejne odpuste. Posebno lep prizor je bil, ko so na vel. petek v Kolizeju molili sv. križev pot. Višek romanja in zborov je bila skupna avdijenca pri sv. očetu, s katero so hoteli tudi prireditelji koncentrirati obisk večnega mesta, saj so hoteli »pokazati svetu neomajno zvestobo Petrovemu nasledniku in sv. očetu biti v tolažbo in zadoščenje«. Pij XI. je v svojem nagovoru pokazal, da je prav dobro razumel namen romanja, ga sankcioniral in se spominjal vseh tistih mladih, ki tega ne razumejo in nočejo kloniti glave pred avtoriteto Cerkve. (Aluzija na Action Française.) Prosil je, naj skrbje in molijo, da se zopet vrnejo izgubljeni sinovi k pokorščini. Mladina se je vrnila iz Rima še bolj navdušena in vdana sv. očetu.

Prve dneve po Veliki noči se je vršil v Versailles pri Parizu »teden duhovnih vaj« internacionalnega značaja. Namen tega »tedna« je bil proučevati ignacijanske duhovne vaje, njih silo in metodo, njihove uspehe in praktične probleme razširjanja. Kongres je dosegel popoln uspeh. Udeležencev je bilo 350 iz raznih dežel (Slovenec je zastopal g. župnik Zupančič iz Pas de Calais). Posebno zanimiva so bila poročila o stanju duhovnih vaj v raznih deželah. Dežele kot Nemčija, Belgija, Holandska so vzbudile splošno občudovanje. Veliko važnost so polagali kongresisti na stanovske duhovne vaje, posebno tudi one za navadne težke delavce. To je šola elite, ki jo rabi vsak stan.

Tretji važni kongres je tvorila proslava stoletnice katoliške revije. »Le Correspondant«, ki se je vršila 19. aprila v cerkvi Kat. Instituta v Parizu. Proslavi sta prisostvovala nuncij Magliome in kardinal Dubois, slavnostni govor je imel arraški škof Julien, ki je v svojem govoru očrtal stoletno pot te slavne kat. revije. O tej stoletnici je napisal temeljit, zelo dokumentiran članek v zadnji številki revije njen glavni urednik Edv. Trögan. Revija predstavlja sto let najlepše borbe kat. laikov za svojo vero in cerkev. Leta 1828. je bila ustanovljena »asocijacija za branbo kat. religije« in naslednje leto je Correspondant pričel izhajati kot njen organ z namenom »dati katolicizmu mesto, ki mu pripada v družbi« brez ozira na kake politične zveze, ki se jih je bilo v takratnih viharjih časih težko varovati. Svojem prvem načelom je ostal zvest »Sem kot resnica, širokosrčen kot resnica«. Po julijski revoluciji je pisal v njem Kergorlay: čim bolj se politika menjava, tem bolj se čutimo prosti zemskih vezi in tem bolj z ljubeznijo zremo v Cerkve. Dokler Cerkve stoji, imamo lepo in plemenito nalogo; malo nam mar, kam gredo minljive institucije in doktrine človeške politike. In Correspondant je družil v svoj krog najboljše moze 19. stoletja kot so: dr. Meaux, Ed. Wilson, Montalambert, Oranaus, L. Venillot, K. Lenormant, Aug. Cochlin, Laendairi, Dupauloup, Cernaud, Graty, Alb. de Broglie, Lacombe, Fallou, Lavedau, Lamy in dr. »In njegova starost je mlada« pravi M. Brillant v Vie catholique, saj še vedno neustrašeno, z mladeniško energijo stoji na braniku za katolicizem, ves aktualen in poln ognja.

Važen in odličen je bil kongres »društva za krščanski zakon«, ki se je vršil od 19.—22. aprila ob zelo številni udeležbi. Za temo razpravljanja je bil določen »problem seksualne vzgoje in Cerkve«, težak, delikaten, ali nujno potreben rešitve od katolikov tudi. Posebno je važno govoriti o seksualni inicijaciji danes, v krizi rojstev, ko gre čutno uživanje močno preko meja, ko znanstvena higijena sama hoče reševati ta problem brez moralne baze. Razprave, ki so se včasih vršile pred ločenim auditorijem, so bile zanimive in vzbudile čisto burne debate in so obsegle vsa vprašanja, ki spadajo v to poglavje. Nekatere misli: problem seksualne vzgoje se reducira na problem vzgoje k čistosti, v vzgojo srca in razuma, ter uporabo nadnaravnih sredstev. — Otroku je treba zgodaj vsaditi veliko spoštovanje do samega sebe. — Ločiti je treba čistost, ki daje bistvena pravila za vlado nad strastmi in sramežljivost, ki čuva čistost in ji kaže aplikacijo pravil z ozirom na gotove okoliščine. — Nista dve morali, ena za moške in druga za ženske. — Slabo čtivo in slike porazno vzgajajo. Katolici morajo tu pokazati več pojma pri izbiranju. — Kino vzgaja, ali žal skoro

Rezultat francoskih obč. volitev

V Parizu desničarji pridobili — Herriot odstopi kot župan lyonski
Uspeh alzaških autonomistov

Pariz, 13. maja. (Tel. »Slov.«) Včerajšnje ožje občinske volitve v Franciji so potekle brez incidentov. Rezultati niso prinesli nobenih bistvenih sprememb. V Parizu so socialisti izgubili tri mandate, dočim je desničarska večina ojačena. V pariških predkrajih pa so socialisti in radikali dobili več novih županov.

V Lyonu so radikali izgubili dva, socialisti pa pet mandatov, in ker se obe stranki pobijata, bo mogel biti izvoljen za župana Herriot samo s pomočjo sedmih glasov desnice. Ker pa je Herriot večkrat izjavil, da noče pomoči desnice, se je včeraj uradno odrekel županskemu mestu z besedami: »Pre-

magan sem in se umaknem.« Župan bo torej najbrže izvoljen iz srede socialistov. V Angersu je bila namesto radikalne večine izvoljena desničarska večina. V Nantesu je zmaga enotna lista Marinova, katero tvori nacionalni blok z nekaterimi neodvisnimi radikali in socialisti. V Rouenu so radikali vrgli desničarsko večino.

V Alzaciji in Lotaringiji so prvič zmagali autonomisti, in sicer v Strassbourgu in Kolmarju. Med njimi se nahajajo tudi odlični voditelji katoliških autonomistov. V Mulhousu se je obdržala socialistična večina, v Metzju pa desničarska.

Organizacija mednarodne reparacijske banke

New York, 13. maja. (Tel. »Slov.«) »Herald Tribune« objavlja popolno vsebino Youngovega načrta mednarodne reparacijske banke, katere sedež bo najbrže na Holandskem. V njenem direktoriju bo 25 oseb, od katerih bodo glavni upniki in Nemčija imenovali po dva, ostale države devet, razen tega pa Nemčija in Francija še po enega zastopnika. Predsedniki evropskih emisijskih bank in guverner Federal Reserve Bank v New Yorku ji pripadajo uradno in določijo s svoje strani še enega člana. Skupni direktorij si izvoli generalnega direktorja, ki prevzame takorekoč položaj reparacijskega agenta.

Banka se ustanovi s 100 milijoni dolarjev avtoriziranega kapitala v brezimenskih »shares«, s katerimi se lahko svobodno trguje, od katerih pa se bo zaenkrat vplačalo samo 25%. V posebni rezervni fond se steka četrtina dobička, dokler ne doseže dvojnega

vplačanega kapitala. Ostali dobiček se bo porabil za izplačilo 6% dividende.

Naloge banke so: Uprava in razdelitev reparacijskih plačil, ustanovitev centralne organizacije emisijskih bank in opravljanje splošnih bančnih operacij. V prometu z emisijskimi bankami dovoljuje kredite, odvarja denarna konta, opravlja diskontne posle, sprejema depozite in izdaja kratkoročne obligacije. Pri začasni ustavitvi transfera vodi plačila dalje bodisi iz lastnih deviz, bodisi z najetjem kredita v tuji valuti proti zavarovanju. V primeru moratorija prevzema plasiranje fondov iz Nemčije. Vsaka država članica je upravičena staviti predlog za kapitalizacijo svojega deleža pri nezavarovanem delu anuitete. Če direktorij na to pristane, mora Nemčija izvršiti emisijo bonov, katerih izdajno ceno določi direktorij.

Nemiri v pruskem dež. zboru

Berlin, 13. maja. (Tel. »Slov.«) V pruskem deželnem zboru je prišlo danes do velikega nemira, ko so komunisti predlagali, da se berlinski policijski predsednik Zörgiebel radi berlinskih majskih dogodkov odstavi in prekliče prepoved izhajanja lista »Rote

Fahne«. Predlagali so tudi, da se pruskemu ministrskemu predsedniku Braunu in notranjemu ministru Kreppitzkemu izreče nezaupnica. Seja se je morala večkrat prekiniti in več komunističnih poslancev je bilo izključenih od 20 sej.

Dr. Seipel postane škof

Dunaj, 13. maja. (Tel. »Slov.«) Neki dunajski opoldanski list javlja, da je doznal z dobro poučene strani, da je pričakovati, da bo bivši zvezni koncler dr. Seipel dosegel veliko povišanje čina najpozneje polem, ko se bo vrnil s svojega potovanja po Sredozemskem morju. Po eni verziji bo imenovan za škofa in se mu bo podelila škofija Tirol, ki bo na novo ustanovljena, po drugi verziji pa bo poklican v neposredno bližino papeža in bo pridružen kongregaciji de propaganda fide. Kakor se poroča Vašemu dopisniku, v uradu zveznega kanclerja o tem ne vedo nič. Bil je večkrat o tem govor, da se namerava dr. Seipel bolj posvetiti svojemu duhovniškemu poklicu, in neki ameriški poročevalci pri Vatikanu poročajo, da je pričakovati, da bo dr. Seipel imenovan za kardinala. Da bi dr. Seipel mogel postati škof v severni Tirolski, se smatra za neverjetno. Tudi se ne veruje, da se bo stalno nastanil v Rimu.

Beneš zunanji član francoske akademije

Pariz, 13. maja. (Tel. »Slov.«) Včeraj je francoska akademija sprejela češkoslovaškega zunanjega ministra dr. Beneša za zunanjega člana. Predsednik Masaryk je bil sprejet za zunanjega člana že leta 1923.

vedno kaže le strast pod enim ali drugim vidikom. Katolici imajo lahko veliko vpliva na podjetnike. — Za seksualno inicijacijo so najbolj primerni starši, ki to seveda morajo znati napraviti. Molk je čisto nevaren. — Starši morajo to storiti, in sicer na versko-moralni bazi. — Kongres obsoja kolektivno seksualno inicijacijo, ki jo propagirajo nekatere lige. Tudi v šolo se to ne sme zanesti. Tudi v društvo ne; vedno le individualno. — Važna je pred vsem vzgoja čistosti in čustva. — Mladini je treba visoko postaviti njene ideale. Vzgoja mora začeti od zibelke dalje. — Starši naj čuvajo nad slabimi nagnjenji. — Duhovnikova naloga je tu skoro samo v nadnaravnih sredstvih. — Zgodovinska vloga Cerkve pri vzgoji k pravi pravdnosti. — Kongres, o katerem bo izdano izčrpano poročilo, je zaključil s popolnim uspehom.

Od 26.—28. aprila sta se vršila istočasno še dva kongresa, eden povsem mednarodnega značaja. IV. kongres kat. mednarodne unije za socialno skrbstvo. Namen te unije, ustanovljene l. 1925 v Milanu je, da razvije bolj in bolj to skrbstvo na podlagi katoliških načel, skupno študira praktična in teoretična vprašanja in da posveča posebno pažnjo raznim »socialno pomožnim ustanovam in posebno propagira idejo socialne šole v vseh deželah. Doslej je imela tri skupne konference (Milan, Bruxelles Aix la Chapelle). Pariška je razpravljala o predmetu: pro-

Proslava papeževga godu

Rim, 13. maja. (Tel. »Slov.«) Ob priliki včerajšnje proslave papeževga godu je bila posvečena nova papeška zastava, pri čemer je imel kardinal Faulhaber slovesno mašo v Domicijevih katakombah.

Stolnica Sv. Vida dograjena

Praga, 13. maja. (Tel. »Slov.«) Praška stolnica cerkev sv. Vida, katero je začel zidati v 14. stoletju cesar Karel IV., je bila sedaj pod vodstvom arhitekta Hilberta dograjena. Gradila se je torej vsega skupaj 600 let. Včeraj je bila cerkev slovesno posvečena. Izključno cerkvena slavnost se je pričela zjutraj s procesijo pod vodstvom škofa dr. Sedlaka, ki je trikrat obšel stolnico in blagoslovil vse ogle z blagoslovljeno vodo. Potem so prenesli v stolnico relikvije, ki so bile med zidanjem stolnice shranjene v sedni cerkvi sv. Jurija. Popoldne je imelo občinstvo pristop v cerkev. Nadškof dr. Kordač je daroval prvo sv. mašo in praški nuncij Ciriacci je imel slavnostno pridigo v latinskem jeziku. Stolnica sv. Vida je ena najlepših cerkva krščanskega sveta.

pad družine in nje vzroki ter sredstva, ki jih morejo nuditi socialno pomožne ustanove. Kongresisti raznih dežel so podali poročila iz svojih pokrajin, in ker so socialne šole, ki jih unija družji, namenjene predvsem za vgojo žene za javno socialno življenje, so večina kongresistov bile izobražene dame, ki so posvetile svoje delo socialnim namenom. Ob tej priliki opozarjamo na važno ustanovo teh socialnih šol, ki se nahajajo že v 21 glavnih mestih raznih dežel, v katere bi bilo prav, dokler nimamo svoje, poslati tudi iz Slovenije kako »učenko«. Središče unije je v Bruslju.

VI. kongres lige evangelija proučuje razmerje evangelija z duhovnim in liturgičnim življenjem in hoče iskati potov, kako v družinah razširiti in obnoviti staro lepo navado branja evangelija. Predavatelji so odlični: P. Douceur, P. Ferrand, Ga. gen. Margueron, princ d'Alora Colonna in dr. Posebno so povdarjali, da bo evangelij prinesel v družino, ki je v težki krizi, zopet staro moralno zdravo in dvigajočo atmosfero. Posebno otroci naj se zgodaj seznajajo s sv. pismom; priporočila se razdeljevanje podob z evangelijskimi slikami.

Ker že govorim o kongresih, naj omenjam še številna zborovanja v Parizu in v provinci, na katerih so prve mesece tega leta proslavljali katoliciani stoletnico rojstva Leona Harmela, veleindusirijalca, ki je v svojih podjetjih idealno izpeljal socialna načela Leonovih okrožnic.

Mala antanta in notranje razmere v Avstriji

Dunaj, 13. maja. (Tel. »Slov.«) »Neuigkeits Weltblatt«, ki ga je smatrali za uradni organ kršč. soc. stranke, ve povedati, da se bo bodoča konferenca male antante bavila tudi z razmerami v Avstriji in sicer v zvezi s stremiljenjem nekaterih avstrijskih krogov, ki mislijo na desničarski puč in se pri tem posluževati Heimwehra. Ker bi tak prevrat v Avstriji ogrožal mirni razvoj v srednji Evropi (propagatorji tega prevrata sanjajo že o skupnem nastopu Italije, Avstrije in Madjarske), smatra mala antanta, ki je posebno zainteresirana pri stabilizaciji položaja v srednji Evropi, za svojo dolžnost, da ta pokret v Avstriji budno zasleduje. List izraža upanje, da se bo novemu zveznemu kanclerju posrečilo, privedi parlamentarni vladni sistem v Avstriji zopet do ugleda in veljave.

Paderewski za vojne vdove

Pariz, 13. maja. (Tel. »Slov.«) Paderewskemu, ki je podaril dobiček dobrodelne turnee v Franciji v znesku več milijonov frankov zvezi vojnih vdov, je podelila francoska vlada v znak zahvale veliki križ častne legije.

Uspeh kitajskih nacionalistov

London, 13. maja. (Tel. »Slov.«) »Central News« poročajo iz Hongkonga, da se je ponesečil poskus čet iz Kvangsija, da bi zasedle Kanton. Nacionalistične čete, ki so dobile pomoč iz Nankinga, so jih občutno porazile.

Belgrajske vesti

Belgrad 13. maja.

Nj. Vel. kralj je sprejel v daljšo avdienco francoskega profesorja Dillea.

Rudarska konferenca se je vršila pri ministru dr. Korošcu. Trboveljsko premogokopno družbo je zastopal ravnatelj Skubic. Nadalje je imel s prometnim ministrom konferenco glavni ravnatelj rudarskega oddelka ing. Gostiša.

Seja finančno-gospodarskega odbora ministrov se je vršila danes popoldne. Na dnevnem redu je bilo nadaljevanje starega dnevnega reda.

Seja VZS se bo vršila 23. maja. Kot prvi pride na dnevni red zakon o invalidih.

Uredba o odpustu državnih uradnikov iz službe je gotova. Uredba se bo predložila predsedniku vlade v podpis.

Ministrstvo za šume in rude, kakor tudi druga ministrstva, so že izdelala uredbe o notranji ureditvi. Uzakonitev uredb se pričakuje okrog 15. maja.

V Belgrad so se vrnili ministri Srskič, Švrljuga in Mažuranič.

Petlarska romunska delegacija se je danes vrnila in bo nadaljevala pogajanja z našo državo, kolikor pridejo v poštev cerkvenosolska, trgovinska in prometna vprašanja.

Odbor oškodovanih v Mariboru je poslal predsedniku vlade brzojavko, v kateri se zahvaljuje, ker jim je nakazal vojno odškodnino.

Ena izmed največjih belgrajskih firm Gju-ro Janošević je prišla v konkurz. Tvrdka je bila v najlepši palači akademije znanosti. Bavila se je s prodajo galanterijskega blaga. Tvrdka je bila znana po vsej državi. Primanjkljaj znaša več milijonov.

V preiskavi skrivnostnega umora v Nišu ni nastopil noben nov moment. Trdi se, da je bil umorjenec najprej ustreljen, nato pa so mu odrezali glavo in končno nogi.

Vprašanje najemnin v mestnih hišah

Napreženi objavljamo: Ker je bilo na proračunski seji podanih več priporočil proti nekaterim preizkusnim najemninam v mestnih hišah, je posebna komisija mestnega magistrata ponovno pregledala vse najemnine in nekaterim najemnikom tudi zvišala najemnino. Vsi ti najemniki so dobili od mestnega magistrata poseben dopis, v katerem se jim sporoča, da jim je bila najemnina zvišana in da bi (zakaj ne »bo«, op. ur.) zvišana najemnina stopila v veljavo dne 1. avgusta. Da so bile nekatere najemnine zvišane, temu ni jasno je, da se mora ta ogromna vsota tudi obrestovati in amortizirati. Zato ne gre, da bi socialno dobro situirani najemniki plačevali premajhne najemnine in da bi torej stanovali po ceni na račun drugih. Še bolj krivične pa so prenizke najemnine, ker je znano, da morajo drugi plačevati prav visoke najemnine. Deficit, ki nastane iz prenizkih najemnin v mestnih hišah, pa pade na vse ljubljansko prebivalstvo in torej tudi na one, ki že itak plačujejo previsoke obresti. Te zadene torej krivica dvakrat.

Zato tudi ni ugovarjati, če so bile nekatere najemnine zvišane. Toda pri tej priliki pa se ne sme pozabiti na one, ki plačujejo že previsoke najemnine. Zato bi komisija izvršila popolno delo, če bi pregledala tudi one najemnine, ki so previsoke. Nekateri najemniki v mestnih hišah so pač v tem žalostnem položaju, da ne zmagujejo najemnine. Tem socialno slabo stoečim strankam bi morala mestna občina v katerikoli obliki pomagati.

Pregledane so bile prenizke najemnine, sedaj naj bodo pregledane še previsoke in potem bo v resnici izvršen pregled v celoti.

Novozadska vremenska napoved. Povečini oblačno. Ponekod bo deževalo.

Dunajska vremenska napoved. Izpremenljivo vreme. Najbrže že jutri manj oblačno, ponekod še dež, nekoliko hladneje.

Kaj je novega

Koledar

Torek, 14. maja. Bonifacij. — Jutri: Izidor, Zofija.

Jubilej Slovenske Krajine

JUBILEJNO ROMANJE PREKMURCEV NA
BEZJE, BLEJ IN OBIŠK LJUBLJANE
od 18. do 21. maja.

Prekmurci praznujejo letos 10 letnico osvojitve in 25 letnico Marijinega lista. Bil je to prvi list v Slovenski Krajini, ki je začel buditi — pisan v lepo donečem prekmurškem narečju — versko in narodno zavest in tako pripravil pota narodnemu osvobodjenju.

Povestnica molči, a kdor ima odprte oči in sprejemljivo srce, lahko ve, koliko so pretrpeli Prekmurci — zadnji ostanek mogočnega veje panonskih Slovencev — v 1000 letni sužnosti. Prekmurški Jeremija še ni vstal, da bi v žalostinko izlil veliko bol in premnogo trpljenja svojega rodu.

V zahvalo, da so odrešeni in združeni z ostalimi Slovenci v narodni državi ter ohranili dedov vero pravo, bo prišlo okoli 700 Prekmurcev dne 18. maja na Brezje, kjer bodo imeli na binkoštno nedeljo svoje pobožnosti in prosvetno skupščino. Na binkoštni ponedeljek si bodo ogledali Bled in Vintgar ter bodo prišli dne 20. maja ob 8 zvečer v Ljubljano, kjer bo na kolodvoru slovesen sprejem. V torek si bodo ogledali Ljubljano in njene znamenitosti ter odšli domov ob 15.

Romarjem na Brezje in Bled. Posebni vlak bo vozil iz Murske Sobotne na binkoštno soboto ob pol 6 zjutraj in bo sprejemal romarje na progah Hodoč—Ormož, Gornja Radgona—Ljutomer in Dolnja Lendava—Ormož. V Ljubljano bo prišel po 12. na Otoče pa po 2 popoldne. Natančnejši vojni red bodo prinesli časopisi prihodnje dni. Božjepotniki kupijo cel vojni listek od vstopne postaje do postaje Bled-Jezero, ki stane iz Murske Sobotne in Beltine 108 Din 50 par iz ostalih postaj pa primerno več ali manj. Učenci vseh šol plačajo približno 52 Din. Z mokro žigosanimi listki in potrjeno izkaznico se bodo peljali zastoj. Za prehrano je povsod preskrbljeno, prenočišča so povsod urejena. Brezje, Bled, Ljubljana in vsa Slovenija bo Prekmurce kot mati svojega srčno ljubljenega, a dolgo ločenega otroka slovesno sprejela ter storila vse, da bodo Prekmurci spoznali lepoto naše zemlje in se v verskem duhu prenovljeni ter v narodni zavesti in ponosu poživljeni vrnil v tiho Slovensko Krajino.

Naši izseljenci v Franciji

Slovensko društvo svete Barbare v L'Hopital, Francija, tik ob Saarskem ozemlju, je v nedeljo 5. maja z vso slovesnostjo praznovalo obletnico blagoslova svoje zastave. Trinajst bratskih društev je na slavlje prišlo, sedmero z zastavami, med njimi močna zastopstva Čehov, Poljakov in Nemcev. Častni član društva slovenski župnik iz Aumetra Josip Kastelic je služil ob 11 v zasilni cerkvi novo nastajajoče ogromne kolonije v Sainte Fontaine sveto mašo, pri kateri je pel pevski zbor Slov. del. društva iz Aumetra pod spretnim vodstvom gospoda učitelja Kramerja v splošno zadovoljnost in občudovanje. Ob priliki popoldanskega zborovanja in veselice je Slov. del. društvo iz Aumetra, ki je prihitelo z močno deputacijo 38 članov skoraj 100 kilometrov daleč in je bilo deležno posebne pozornosti, navezalo z merodajnimi činitelji dogovore in svrhu gostovanja svojega pevskega zbora in dramskega odseka v Creutwald la Croix, Merlebach in Stiring-Wendel.

Z veseljem pozdravljamo novi razmah naših izseljeniških društev. Vse, ki jim na čelu stoji — v L'Hopital poleg gospoda predsednika Franceta Ziberta še večkratni dosedanj gospod predsednik Filip Šlibar — rotimo in prosimo, naj ne odneha, marveč s svojim požrtvovalnim delom v dobro nadaljujejo, za kar jim bo domovina vedno hvaležna. Naša društva morajo nuditi izseljencem čim več izobrazbe — knjižnice, časopise, gledališke predstave, pevski odseki — in morajo temeljito izpopolniti svoje bolezensko in nezgodno in na novo ustanoviti starostno zavarovanje, za kar trdno upamo, da nam bo dala delovna pogodba med Francijo in Jugoslavijo boljše in ugodnejše predpogoje.

Tat v župnišču

Sv. Rupert nad Laškim, 12. maja.

V soboto, dne 11. maja t. l. se je spazil v župnišče v Sv. Rupertu nad Laškim tat, in sicer zjutraj ob pol 6, ravno ko so se v cerkvi pričele šmarnice. Prejšnjo noč je ležal na župniškem štednjaku in lahko vse opazoval. Smuknil je takoj v nadstropje v župnikovo sobo, si sezul čevlje, da bi lahko neslišno opravil svoje delo. Vse in pretaknil, zlasti suknjo, ukradel do 50 Din, in gotovo bi vzel še večji znesek, da ga ni zalotila služabnica, ki je prišla v sobo pospravljat. Začel se je izgovarjati, da bi rad s župnikom govoril, ter takoj pobrisal skozi vrata. Služkinji pa se je vse vedenje neznanca takoj zdelo sumljivo; zato je hitro poklicala moža, ki so jo udri za bežečim tatom. Kmalu je bil v njihovih rokah, in ko so mu preiskali žepa, je priznal, da je župnika ukradel. Tat je Alojz B., rojen 28. marca 1905 v Buschhausenu v Nemčiji, pristojen pa v občino Anžlše pri Litiji. Tatinska nadloga presega povsod že vse meje.

Sledovi pračloveka na Olševi

Lansko leto v septembru je našel g. Srečko Brodar, profesor v Celju, v jami Potočka zijalka na Olševi sledove pračloveka. So to obdelane živalske kosti, kamenite posode in razno kamenito in košeno orodje in orožje. Najdba je vzbudila takoj mnogo zanimanja tudi v tujini in se je za njo zanimal predvsem ravnatelj dunajskega muzeja dr. Bayer, ki je skupno s prof. Brodarjem že izdal predbežno razpravo v reviji »Praehistorica«. Stvar je jako važna v raznih ozirih in bo brez dvoma dosegla v znanstvenem svetu svetovni sloves. Geografskemu društvu na univerzi se je posrečilo pridobiti prof. Brodarja, ki bo v četrtek, 16. t. m. predaval o tej stvari. Predavanje bodo pojasnjevali važnejši najdeni objekti, kar bo zanimivost predavanja še povečalo. Predavanje se vrši v univerzitetni zbornici in prične ob 6 zvečer.

Stari bojovníki se zbirajo

Petrovče pri Celju, 10. maja.

Po neusmiljeni, kruti zimi smo se spet zbrali bojovníki pri dobri Gospoj sredi Slovenije, nedaleč od Celja. V cerkvi je s temperamentnim govorom g. Bonač vnel moč, naj zvesto hodijo po poti mož, ki so bili vsi vitezi Gospodovi, pravi Kladičarji iz čete stotnika izpod križa in stotnika iz Kafarnavna. Naši padli tovariši bdijo z nami na mrtvi straži in nas bodre za Boga, zemljo in družine naše.

Domači pevski zbor pomnožen z gojenci iz orglarske šole v Celju je neumorno prepeval slavo božjo in klical miru in sladkega odpočitka vsem mrtvim našim iz vojne in povojnih let.

Pod milim nebom je nato, z dovoljenjem celjskega okrajnega glavarja otvoril sijajen shod predsednik Zveze Colarič in prav posebno bodril mladino, naj se izkaže vredno žrtev očetov in starejših bratov. Vladni svetnik g. Klopčič je poudarjal pietet našega ljudstva do umrlih in padlih, kar priča o visoki srčni kulturi Slovencev in v imenu glavarja želel največjih uspehov Zvezi. Vihar aplavza pa je doživel mož iz ljudstva, ki mu je trpljenje iz vojne docela posivelo predčasno lepo glavo, g. Bošnjak iz Braslovč, ki je klical: dvignite spomenike jubezni in pietete padlim, iz svojih src pa porušite pomnike ostudnih in umazanih kvant, kletvin itd., ter domovini koristite ne z jezikom ampak z dejanji celih mož. Nekako proti 1 je zaključil predsednik Colarič naš zbor.

Zahvaljujemo se g. celjskemu glavarju, da je poslal zastopnika na naš sestanek, ki se je lahko priprčil kakor zvesti, disciplinirani so naši možje.

Svibno pri Radečah, 12. maja.

V starodavni gotski cerkvi iz leta 1342. je v stropu nad nekdanjim oltarjem sv. Notburge, naslikan njen življenjski tek in zraven pripomba. Ni potreba čopiča človeškega tam kjer je slikala božja roka. Tudi najvišji Umetnik je naslikal v teh zasavskih strminah toliko naravne lepote, da še tako razvajen občudovalec narave, strmi nad tako razkošnostjo, ko stojiš na razvalinah mogočnih Ostrovrharjev in se pogled upira ti v okolico.

Naše mamice in možje so tod ovili prelep prstan okoli 32 vojnih žrtev v podobi mogočnega spomenika, ki so si ga zamislili in vztrajno dovršili. Največ priznanja zasluži pač neumorni, a agilni ondotni šolski upravitelj g. Ivan Pečnik. Prisostvovali smo neštetim odkritjem že, a malo kje je ljudska duša tako prisrčno govorila kot tu. In tisti prizor, ko je sivi starček s polnim naročjem divnih majnic počasi in tresoč se stopil k spomeniku in s prisrčno milino, kakršne ni zmogel na odru noben še tako slaven igralec, poklonil cvetke na podstavek kamen, kjer se blesketi zlato ime njegovega sina.

Vse preroben ves potolažen se človek vrača od takih slavnostih in če z grozo slišimo, da troši naš rod težke milijarde za nesrečni alkohol, vendarle ga navdaja ob takih prilikah tolažilna misel, da je v našem narodu že ogromen kapital idealizma in pristnega krščanstva, ki dozoreva pod znamenjem križa.

Hvala vam Svibenjci!

F. B.

Dve žrtvi dela

Oglar 48 ur nezavesten.

V Zalem logu nad Železniki se je pripetila te dni težka in po svojem značaju smrtno nevarna nesreča. 28-letni ogljar Alojzij Rant je pred dnevi naložil kopicu za ogelje in jo zažgal. Kopicu pa najbrže ni pravilno naložil, kajti strupeni plini, ki so se razvijali pri žganju oglja, so uhajali v bližnjo kočjo, kjer je Rant spal. Plini so omamili Ranta, ki je ležal nato 48 ur nezavesten, brez hrane in pijače. V takem stanju ga je našel tudi njegov brat, ki ga je v nedeljo popoldne obiskal. Ranta so prenesli v domačo hišo, kjer so mu nudili prvo pomoč, toda obuditi k zavesti ga niso mogli več. V ponedeljek zjutraj je bila klicana ljubljanska rešilna postaja. Rešilni avto je včeraj popoldne pripeljal še vedno nezvestnega Ranta iz Zalega loga v ljubljansko bolnišnico. Za Ranta je že skoraj izgubljeno vsako upanje in le težko, da bi dočakal današnjega dne.

Težka nesreča pri Vevčah.

Včeraj zjutraj je prišlo v gozdu pri Vevčah do težke nesreče. Delavci so odšli zjutraj v gozd, da bi naložili posekani les in ga zvozili v vas. Med njimi je bil tudi Andrej Grad, stanujoč v Vevčah 50. Ko je bil voz že naložen, se je nenkrat prevrnil

in les je pokopal pod seboj Grada. Debel hloh mu je padel na glavo in mu preklal črepinjo. Poleg te, že itak smrtnonevarne poškodbe, je dobil Grad tudi težke notranje poškodbe. Poklican je bil rešilni avto iz Ljubljane, ki je Grada prepeljal v ljubljansko bolnišnico. Njegovo stanje je brezupno.

Spomin iz črnih dni

Guštanj, 10. maja.

Ko se veselimo naše svobode, le preradi pozabimo one, ki so dali življenje zanjo. Na guštanjskem pokopališču počiva Anton Ermenc iz Gornjega grada in Ivan Zapundžič iz Like, ki sta bila med zadnjimi, ki so branili Mežiško dolino 6. maja 1919, pred prodirajočim sovražnikom. Prvega je doletela krogla Volkswehrova na griču v bližini Guštanja. Ivan Zapundžič je zaostal pri umiku, Volkswehrovi so ga zajeli na Javornikovem griču pri Guštanju dne 6. maja 1919 in ga zaprli v občinski zapor v Guštanju. Istega dne so privredli v zapor tudi zavednega Slovence, posestnika Juraka iz Guštanja. Na posredovanje g. Čaksa, ki je bil v času zasedanja nekak župan, je bil g. Jurak že nekaj ur izpuščen na svobodo. Istočasno so Volkswehrovi planili na ujetega Zapundžiča, ga pričeli zmerjati, pretepali in pobijati, dokler ga nazadnje niso ustrelili. Bridka usoda ujetnika!

Gotovo se bodo mučitelji gredga ravnanja napram onemoglemu ujetniku ob priliki proslave 10 letnice spomnili. Precej teroristov in bojovníkov, ki so po zavzetju Mežiške doline zbežali na Korško, se je zopet vrnilo med nas. Ti naj uvidijo, da je njihovo razdiralno delo zaman.

Odbor za proslavo osvoboditve hoče grob primerno urediti, da bo vreden borcev naše svobode. To pa je le mogoče z darovi vseh Slovencev. Zato ne odpušcite pooblaščenca odbora, ki pridejo k vam na dom po mal dar za veliko tombolo, ki se bo vršila na dan proslave dne 9. junija. Kdor ne more posejiti proslave osebno, naj žrtvuje nekaj za tombolo, da se tako odkupi padlim za našo svobodo.

Zadnje poročilo o proslavi desetletnice plebiscita, ki so jo obhajali Nemci v Pliberku dne 6. in 7. oktobra 1928, leta je nekoliko nejasno. Ne poučen bi lahko mislil, da se je cela proslava vršila na gradu grofa Thurna. Temu ni tako. Na gradu se je vršila dne 7. oktobra 1928. leta le neka zgodovinska igra iz leta 1228. Istočasno je tam koncertiral moški pevski zbor iz Celovca skupno s simfoničnim orkestrom Musikvereine iz Celovca. Ostale točke slavnostnega sporeda pa so se vršile na trgu v Pliberku.

O dolenjskih rokovanjačih

V nedeljo popoldne so na Mirni na Dolenjskem prišli nevarnega roparja Kolence, o katerem je te dni poročal »Slovenec«, da je oropal dve kmetski hiši v Gabrijelah pri Tržišču. Kolenc je prišel v Bulčevo gostilno, kjer ga je spoznal mladi gospodar Od Bulca se je ropar napotil h Kolencu, kjer imajo tudi gostilno, in si naročil pijačo. Mladi Bulc je roparju skrivaj sledil in opazil nekaj mirnskih fantov na zasledovanega plitka. Ko je Kolenc popil vino, se je odpravil proti mirnski graščini, kjer je nameraval kreniti v gozd. Tedaj pa so ga obkolili fantje in ga nameravali zvezati. Kolenc je nenadoma potegnil samokres in hotel streljati. Eden izmed fantov je z urno kretinjo pograbil roparja za roko ter mu izvil orožje, nakar so obupno branečega se roparja zvezali z vrvo in ga odgnali nazaj na Mirno. Ker na Mirni ni orožnikov, a v št. Rupertu razen komandirja ni bilo nobenega od orožnikov doma, so roparja spremili fantje sami v zapore novomeškega sodišča.

Eden je torej pod ključem. Kolenčevega roparskega tovariša Jakopina pa so te dni opazili litijski orožniki v gozdu med Bregom in Spodnjim Logom. Ko je Jakopin opazil orožnike, je planil na noge in pričel bežati. Orožnik je klical za njim naj obstane. Jakopin se za orožnikove klice ni zmenil, ampak spretno smukal med drevesnimi debli. Trikrat je klical orožnik za njim, nato pa ustrelil Strel je zgrešil, Jakopin je odnesel orožnikoma pete. Naletel pa je na nekega fanta s Save, ki je opazoval gonjo roparja. Z debelim kolom je skočil za beguncem in mu hotel preprečiti nadaljnji beg. Jakopin je na nenadoma naperil na fantove prsa samokres in mu zagrozil, da ga ubije, če se ne umakne s poti. Kaj je hotel fant drugega, kot opustiti namero, da bi roparja prijel. Jakopin je nato brez sledu izginil.

Tako je Dolenjska skoro neprestano »oblagodarjena« *z zločinskimi pestopaci, ki ogrožajo imetje in celo življenje mirnega, delavnega prebivalstva. Ze več let tvorijo nekak strah in trepet mirsko-mokronoške doline in tam okoli tatinski člani Štrukljeve družine isti dan, ko so na Mirni prišli Kolence, je bil prijet na Mirni 18 letni Leopold Štrukelj, pri katerem so našli nekaj srebrnega denarja sumljivega izvora. Oče tega zmikavca je bil pred več leti obsojen radi ropu na 20 letno ječo in je umrl v mariborski kaznilnici. Starejši brat je v prisilni delavnici, drugi pa v kaznilnici.*

Na sledu za zverinskim zločincem

Belgrad, 13. maja.

Poročali som že, da so dne 8. maja v Nišu našli v enem prtlačnem zavoju možko truplo brez glave in nog. Ta zavoj je bil oddan na železnico v Belgradu. Vse ugotovitve, ki jih je napravila preiskava dosedaj, so soglasne v tem, da je bil morilec pri umoru skrajno hladnokrvn in je tudi zavoj napravil takoj premišljeno, da ni prodrla navzven niti ena kapljica krvi. Poznaio se na zavoju sicer razni prstni odtisi, vendar so vsi zabrisani, kar kaže, da je morilec delal najbrže v rokavicah. Na truplu ni nikakih sledov kakega boja med žrtvijo in morilecem. Pač pa je morilec svoji žrtvi pretolkel kolena, ko je bila že mrtva, dt ji je laže odsekal nogi.

Bolečine v želodcu

posebno ponoči, nemirno spanje, telesna utrujenost, težka glava, vzrok? Vaš želodec ne prebavlja v redu. Pomagate si lahko. Po kosilu in večerji redno na špiči noža jemljite prašek **Magna** v pol čaše vode. **Magna** prašek odstranjuje takoj preobilno kislino v želodcu, s tem pospešuje prebavo in odstranjuje glavnega povzročitelja bolečin in krčev. Samo tako boste imeli mirno spanje ter se vam bo zopet osvežilo telo in duh.

Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah, 1 zavoječek s točnim navodilom Din 4.—.

Preiskava je po mučnih in napornih izsledkih ugotovila, da je zavoj prinesel na kolodvor neki nosač. Policija je izsledila nosača Voja Tinterja, ki je priznal, da mu je res neki finejši človek 5. maja naročil, naj nese sličen velik zavoj, toda ne na postajo, temveč v Topolsko ulico 12. Gospoda, ki je to naročil, je njegova govorica izdajala za Rusa.

V hiši št. 12, Topolska ulica, je res stanoval ruski emigrant Konstantin Aleksandrovič Rikman, ki pa je bil že več dni odsoten. Doma je bil le Rikmanov sin Gjorgje, dočim je 19 letni Igor odpotoval pred tedni iz Belgrada in se baje preselil v Brazilijo. Stari Rikman pa je odpotoval baje v Bor in napravil za potovanje razne pakete. Njegova gospodinja je dvignila tedaj slučajno enega od teh paketov in je sedaj izjavila, da se ji je zdel izredno težak. V hiši sami ni nikakih sledov zločina.

V poštev pride kot sumljiv grozno zločina torej Rus Rikman. Tega pa dosedaj še ni v Belgradu in tudi ni znano, kam je izginil. Šele poznejše ugotovitve bodo nemara pojasnile, ali je Rikman morilec ali ni.

Lepa mati - še lepša hči

Ljubljana, 13. maja.

Opoldne pred ljubljansko glavno pošto. Metni omnibus pritrobi od Viča sem. Izstopijo, vstopijo novi, šofer požene dalje proti Ježici. Pa se s hodnika dvigne roka: stoj! Sprevodnik vljudno odpre vrata in v voz se požene mlada deklica, vsa rdeča v lice, vsa v smehu... Sicer razkušana, v zamazanem predpasniku, pošvedranih šolnov. Za deklico se v voz požene še njena mati, manjša oseba, še nekam čedno opravljena. Toda v voz ne more... Čisto pijana je ženska. Ko jo sprevodnik potegne s stopnic v voz in šofer spet požene motor, se mamica zaguglje po sredini voza in se potlej zruši v sedež ob strani. In zakima z glavo. Hči pa je sedla v kot, zre na mater pa se ji smeje, venomer le smeje...

»Kam?« *vpraša sprevodnik hčerko.*

»Do Ježice!«

»8 Din za obe skupaj bo!«

»Ja, vsaka zase sva!«

In plača dekle le zase. Mati tudi zase, ko po dolgi muki le iztrese iz predpasnikovega žepa potrebni drobiž. Potlej pa je žena pričela peti, brčati okoli sebe ter je sploh predstavljala cel cirkus v maleni. Hčerka pa se je smejala, smejala... Na Posavju sta izstopili. Mati je nekaj korakov krepko stopila, potlej se je zagugala, zakrčila z rokami, padla na rob hodnika in se strklala po zeleni travi pod breg... Hčerka jo je cel čas spremljala, se na vse grlo krohotala, si brisala od smeha oči — nazadnje pa je menda od same sreče tolkla z rokami ob kolena, ko je videla, da je mati obležala zdolaj pod bregom pijana in nepremična. In ji ni šla niti pomagat.

Lepa mati, še lepša hči, — sem si mislil in nadaljeval pot.

Osebnosti

★ **Dva jubileja.** V celem brežiškem okraju dobro znani in priljubljeni trgovec Martin Frece, ki je tudi gerent brežiškega okrajnega zastopa, je obhajal te dni v krogu svojih prijateljev in znancev 40letnico poroke in 40letnico, odkar je prevzel trgovino. G. Freceju, ki je že 30 let »Slovenec« *naročnik, ob obeh jubilejih naše najpristrčneje čestitke.*

★ **Iz vojaške službe.** Odrejeni so za vršilca dolžnosti načelnika poročevalskega oddelka glavnega generalštaba generalštabni polkovnik Mihael Podi; za pomočnika načelnika štaba poveljstva IV. armijske oblasti generalštabni polkovnik Vilim Klobučar; za vršilca dolžnosti načelnika štaba poveljstva zetske divizijske oblasti pehotni podpolkovnik za generalštabne posle Vladimir Gerba; za vršilca dolžnosti načelnika štaba poveljstva kosovske divizijske oblasti topniški major za generalštabne posle Fran Tomše; za vršilca dolžnosti pomočnika načelnika štaba poveljstva savske divizijske oblasti pehotni major za generalštabne posle Vladimir Vauhnik; za vršilca dolžnosti pomočnika načelnika štaba poveljstva savske divizijske oblasti pehotni major za generalštabne posle Mirko Burja; za vršilca dolžnosti pomočnika načelnika štaba poveljstva osješke divizijske oblasti pehovni major za generalštabne posle Jurij Mušič; za pomočnika poveljnika sinjskega vojnega okrožja pehotni podpolkovnik Edvard Boroš; za pomočnika poveljnika prizrenskega vojnega okrožja pehotni podpolkovnik Kamilo Herak; za pomočnika poveljnika pirotkega vojnega okrožja pehotni podpolkovnik Dragotin Rumler; za pomočnika poveljnika varaždinskega vojnega okrožja pehovni podpolkovnik Rudolf Sobota; za pomočnika gataškega vojnega okrožja pehotni podpolkovnik Zvonimir Zambrec in za poveljnika mesta Uroševac pehotni polkovnik Konstantin Magdič.

Krasno osvežujoča Pepermint-zobna pasta

**naredi zobe
bleščeče-bele**

Velika tuba Din. 13.—, mala tuba Din. 8.—

Poslajte nam ta oglas kot tiskovino (omot ne zalepiti) dobili boste brezplačno eno poskusno tubo za večkratno uporabo. Tvornice Zlatorog, Oddelek Chlorodont, Maribor. 8

Chlorodont

Za nego Vaših zob more priti poleg Odol-a samo pasta Odol v pošte, ker je pasta Odol za zobe rezultat študija vede ter 30 letnih izkušenj. Pasta Odol za zobe Vam pomore ohraniti Vaše zobe, očisti jih temeljito ter učinkuje antiseptično. Ni je boljše paste za zobe kakor je pasta ODOL.

Ostale vesti

★ **Kraljeva družina na Bledu.** V nedeljo dopoldne ob osmih so potovali z dvornim vlakom skozi Ljubljano Nj. Vel. kraljica Marija z Nj. Vis. prestolonaslednikom Petrom in princem Tomislavom. Zaeno s kraljevo družino sta potovala tudi princ Pavle in princezinja Olga z dvornim spremstvom. Na glavnem kolodvoru v Ljubljani sta visoke goste pričakovala vel. župan dr. Vodopivec in policijski ravnatelj dr. Guštin. Veliki župan je spremljal kraljevo družino na Bled. Dvorni vlak je prispel v Lesce okoli devetih. Na kolodvoru so čakali predstavniki civilnih in vojaških oblasti z radovljiškim okr. glavarjem na čelu. Visoki gostje so se nato z dvornimi avtomobili odpeljali v kraljevi dvorec Svobor na Bledu. Letos je prihod kraljeve družine na Bled izredno zgoden. Zatrjujejo, da bo kmalu prispel na Bled tudi Nj. Vel. kralj.

★ **Umrli je včeraj ob pol 4 popoldne Ivan Strah,** 21 letni mladenič iz Ježice pri Ljubljani, v bolnici v Karlovcu, in sicer na pljučnici. Služil je pri 4. pionirskem bataljonu. Bil je komaj 20 dni pri vojakih. Pogreb bo v sredo, dne 15. maja v Karlovcu.

★ **Grožen zločin podnarednika v Skoplju.** Včerajšnji »Slovenski list« je poročal o groznem zločinu, ki ga je izvršil v Skoplju podnarednik Maričič. Ta je iz masčevanja v pijanost.

★ **Pri težkočah v želodcu,** gorečih, zmanjšani slasti do jedi, zaprtju črevesa, pritisku na jetra, tesnobi in pojavih, tresenju udov, zaspanosti povzroči čaša naravne »Franz-Josef« gorenice točno poživljenje v zastali prebavi. Zdravniška sporočila iz tropičnih dežel hvalijo »Franz-Josef« vodo kot važno pomožno sredstvo proti griži in obolelosti želodca, ki nastopata v družbi mrzlice. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

sti s puško ustrelil svojega kapetana Miroslava Uhrinova. Krogla, ki je kapetana razbila glavo, se je odbila ob reflektor in ranila štiri osebe, med temi tudi dijaka-kaplara iz Ljubljane ing. Antona Dolence, načelnika šentpeterskega Orla iz Ljubljane, sina šolskega sluga na učiteljski. Drugo kroglo si je Maričič hotel pognati v srce, zadel pa se je v ramo in se težje ranil. Vse ranjence so prepeljali v bolnišnico, kjer je bila nad Dolencem izvršena operacija, ki se je posrečila. Dolence je bil ranjen v trebušno votlino, vendar je bil izven nevarnosti, če ne nastopijo kakšne komplikacije.

★ **Smrtna kosa.** Na Selih pri Šumberku je umrl 57 letni posestnik g. Anton Zupančič. Pokojnik je bil 34 let občinski odbornik in zastopnik krajevnega šolskega sveta ter si stekel mnogo zaslug radi svoje neumorne delavnosti. Nekaj let je tudi opravljal posle cerkvenega ključarja. Podružnici sadjarskega in vrtnarskega društva je napravil veliko dobroto, ko ji je daroval svet za drevesnico. Bil je radi svojega tihega, mirnega in blagega značaja priljubljen daleč na okrog. Zapuščena mnogoštevilna, še ne oskrbljena družina. Svetel spomin pokojniku, preostali naše globoko sožalje!

★ **Gor čez izaro** je zaključna točka na akademiji JOZ. Le ta sestava je pristno občutje, ki ga doživlja Slovenec, kadar sliši koroško narodno pesem. Vse, ki se zanimajo za umetnost izraznega gibanja, vabimo, da si gotovo ogledajo akademijo JOZ. — Predprodaja vstopnic v uniojski trafiki in v pisarni JOZ.

★ **V Uradnem listu** od 13. maja je objavljena »Uredba o razdelitvi na oddelke predsedništva ministrskega sveta in ministrstev« ter »Pravilnik za računovodstveno-blagajniško poslovanje v centralnih carinskih blagajnah in carinarnicah«.

★ **V Službenih novinah** od 8. maja 1929 na strani 2 je objavljen konkurs, glasom katerega bo letos sprejetih 200 gojencev v topniško podčastniško šolo v Mariboru. Šola traja dve leti. Gojenci, ki so dovršili 6 razredov gimnazije ali realke z dobrim uspehom in so izpolnili tudi ostale pogoje v prvem letniku šole, bodo imeli pravico na konkurs za vojno akademijo. Natančnejši pogoji so razvidni iz gori navedenih Službenih novin. Lastnoročno pisane prošnje naj se predložijo komandantu

32. topniškega polka v Mariboru (za podčastniško šolo).

★ **Otvoritev avtomobilnega prometa Ptuj—Poljčane—Rog. Slatina.** Dne 15. maja t. l. se odprl zopet avtomobilni promet Ptuj—Poljčane—Rogaška Slatina. Vozi 12.30 iz Ptuja iz Poljčan od vlaka 14.40 in pride v Rogaško Slatino 15.20, od tam pa pelje ob 17.30 k vlakom na Poljčane nazaj. Ta proga se je ustanovila lansko leto, ter so se je posluževali izletniki v zdravilišče Rogaška Slatina v prav obilnem številu. Upati je, da se bodo to leto še bolj, ker je vožnja čez lepo zlato Dravsko polje in čez divno dravinsko Dolino zelo interesantna. Progo vzdržuje Gospodarska in prometna zadruga v Makolah.

★ **350 letnica Karlovca.** V kratkem praznuje mesto Karlovec 350 letnico svojega obstoja.

★ **Nevihita s točo v Sarajevu.** V nedeljo popoldne je divjala nad Sarajevom velika nevihta, med katero je pričela nenadoma padati tako gosta toča, da je bilo v nekaj minutah vse pobeljeno od ledenega zrnja. Toča je napravila obilo škod po sadovnjakih, ki so baš sedaj v najbujnejšem cvetju.

★ **Kako je profesor kradel kokain.** Te dni je zagrebška policija zaprla nekega K. B. znanega profesorja glasbe, ki je kradel kokain. Zadeva je bila sledeča: V neko lekarno v Novi vesi je stopil omenjeni profesor in zahteval dozo kokaina. Ker mu lekarnar brez zdravniškega recepta tega praška ni mogel dati, je profesor izkoristil trenutno lekarnarjevo odsotnost in vzel steklenico s kokainom sam ter neopazno smuknil na ulico. Lekarnar je tatvino takoj opazil ter nemudoma obvestil o njej bližnjega stražnika. Profesor je medtem odšel v neko gostilno, stresel kokain v žep in napolnil steklenico s sodo-bikarbono. Kmalu je bil profesorju za petami stražnik, s katerim je moral nenavadni tat nazaj v lekarno. Tu je profesor skrivaj postavil steklenico z belim praškom na njeno mesto in rekel, da mora na stranišče. Na stranišče je odložil ukradeni kokain, ker je slutil, da mu bo stražnik obrnil zepe, kar se je tudi zgodilo. Profesorjev žep je bil prašen od kokaina, radi česar mož tatvine ni mogel več tajiti. Nesrečni profesor je strasten kokainist in je dejanje izvršil očitno pod vplivom navade uživanja kokaina. Izročen je bil sodišču.

★ **Če želite tudi Vi o Binkoštih na Trsat** in otok Krk, tedaj nikar več ne odlašajte, kajti v soboto se že odpeljemo. Mi ne bomo krivi, ako boste ostali doma, saj smo Vas že večkrat opozorili na to ugodno priliko (polovična vožnja), posebni vlak iz Ljubljane in Maribora, da ni treba nikjer prestopati in čakati itd! Sporočite svoj naslov, pa Vam bomo podrobna pojasnila poštoobratno poslali. — Sveta vojska v Ljubljani.

★ **Rekordni ribji lov v Dalmaciji.** V noči od 9. na 10. maja so v podrožju Rogoznice pri Šibeniku ujeli dalmatinski ribiči 80.000 kg sardel in 40.000 kg tuninov, kar pomeni doslej rekordni ribji lov ob dalmatinski obali. Večino tega lova so odposlali v inozemstvo. V bodočih dneh pričakujejo še obilnejši ribji lov, ker so ribiči opazili v morju velike množine teh ribje.

★ **Kolodvorska pošta Ljubljana 2** prične poslovati v ponedeljek, dne 13. maja t. l. v prejšnjih prostorih v polnem obsegu. Sprejemala bo zopet pakete in posredovala telefonske pogovore iz javne govornice.

★ **Gospodinjstvo M. Lidvine Purgaj** je knjiga, ki po svoji praktičnosti in vsestranosti prekaša najboljša dela te vrste. Ni opravila, kakršnega mora znati gospodinja, da ga ne bi ta učbenik gospodinjstva navajal. Dodano je zdravstvo od strokovnjaka dr. Dolšaka. Cena broš. 40 Din, vez. 60 Din.

★ **Službeni in učni pripomoček za pogodbeno pošto.** Poštni tajnik v p. g. Anton Wolf je priredil knjigo »Navodila za izvrševanje poštne službe«, ki je vsakemu pogodbenemu poštarju neobhodno potrebna. V tej knjigi so ponatisnjeni vsi poštni pravilniki s popravki. V njej najdeš vsa navodila za čekovno in blaginjsko službo ter carinsko poslovanje in sploh vse, kar je potrebno, da zna dober poštar. Ker je pošto ministristvo odobrilo knjigo, jo toplo priporočamo. Knjiga stane Din 150, v predplačilu pa Din 120. Naročila sprejema poštni tajnik I. Zupanec, Ljubljana.

★ **Nekaj misli o potni opremljenosti.** V tem pogledu so mišljenja zelo različna. Nekatere osebe, posebno dame, se ne odločijo za potovanje brez potrebnega komforta oziroma velike množine velikih in malih kovčgov, nasprotno so pa drugi, posebno gospodje, ki so srečni, če morejo vse potrebno spraviti v en mali kovčeg. Vprašanje je, kdo izmed teh je boljše opremljen za potovanje? Oni z mnogo ali oni z malo prtljage? Na to vprašanje ni lahek odgovor. V vsakem slučaju pa je treba opozoriti, da med potrebščinami za potovanje ne sme

manjkati sredstvo proti glavobolu, ki nas tako pogosto muči na potu in pokvari ves užitek. Tako dobro sredstvo je n. pr. Aspirin ali Pyramidon. Oba pa treba v lastnem interesu zahtevati v izvirnem omotu.

★ **ČASTITI DUHOVŠČINI se priporoča šamiset, pralni in kavčukasti ovrtniki.** Na željo se pošlje tudi po pošti. Jožica Ašič, Ljubljana, Poljanska cesta 35.

Ljubljana

Nočna služba lekarn.

Nočno službo opravljata: Bohinc na Rimski cesti in Leustek na Resljevi cesti.

*

○ **30 letnico poroke** slavi danes Lovro in Jožefa Fleischman. Cerkevna ulica 15, se oba zdrava in neutrudljiva. Jubilant je Ljubljancin in že dolgo let naročnik »Slovenca« in neumoren delavec v prosvetnem društvu. Bog naj ju ohrani še do večje starosti!

○ **Poslovilni večer** za inž. Hanssena, ki ga priredi danes, v torek zvečer JZSS, je vsakomur prost, ter vabimo ljubljanske zimske sportnike, da pridejo na ta večer in se poslovo od priljubljenega trenerja, ki je toliko pripomogel h naglemu in uspešnemu razvoju zimskih sportov pri nas. Prireditelj, ki se bo razvijala v prosti zabavi, bo trajala od 20. ure dalje v beli dvorani hotela Unione.

○ **Nedelja gasilcev.** Kakor smo že poročali, so se vršili v soboto in v nedeljo v Ljubljani gasilski tečaji. V soboto so se vršila predavanja, v nedeljo zjutraj pa se je vršilo v dvorani Mestnega doma zborovanje Gasilske zveze, na katerem sta govorila gg. Turk in Vengust. Ob 10 dopoldne pa se je vršila na Krekovem trgu gasilska vaja na orodju. Udeležilo se je je okrog 150 gasilcev, ki so zastopali vsa gasilska okrožja Slovenije. Gasilci so vajo izvajali na šestih brigadah, treh ljubljanskih in treh okoliških ter na raznih drugih orodjih. Vaje so predvajali ljubljanski policijci in prostovoljni gasilci, ostali pa so pozorno sledili njihovim navodilom. Koncem vaje se je starosta g. Turk zahvalil vsem gasilec za udeležbo in vneto zanimanje. Vajo, ki je trajala do poldne, je opazovalo številno občinstvo.

○ **Ceskoslovenská Obce v Lublani.** Spolková knjihovna v Narodnim domě otvorená bude pouze jedenkrát týdně a to každé středy od 7. do 8. hodiny večerní. Nedělní půjčovny knih tudíž odpadá.

○ **Aeroplana nad Ljubljano.** Včeraj dopoldne okoli devetih sta priplula od jugovzhodne strani nad Ljubljano dva aeroplana, ki sta z mogočnim brnenjem vzbujala pozornost ljudi. Letali sta bili dvokrilni in sta pluli kakih tisoč metrov visoko. Krožili sta nekaj časa nad mestom, nato pa odpulili v smeri Kamniških planin.

○ **Izseljenci.** Snoči je odpotovalo iz Ljubljane 40 mladih Bosancev. 20 od teh potuje v Trier, 20 v Liege.

○ **Polovična avtobusna vožnja za otroke.** Vsa zasebna avtobusna podjetja dovoljujejo otrokom polovično vožnjo, le v mestnem avtobusu, ki vozi v okolico, je treba plačati za otroka isto vožnino, kot za odraslega človeka. Ali bi ne bilo mogoče, da bi mestna uprava dovolila otrokom v avtobusu iste ugodnosti, kot ostala avtobusna podjetja?

○ **Letno porotno zasedanje pri ljubljanskem deželnem sodišču** se prične 3. junija. Doslej je pripravljanih pet razprav proti šestim osebam. Med slučaji sta dva uboja, ena goljufija, ena težka telesna poškodba s trajnimi posledicami ter celo en slučaj ponarejanja denarja. Dva 16 letna fantiča sta se lotila tega posla. Skušala sta ponarejati dvodinarske novce. Eden je delal, drugi razpečeval. — Razen teh, še določenih slučajev, jih pride še kakšnih sedem, glede katerih pa preiskave še niso končane.

○ **Važna socialna akcija za otroke.** V petek dopoldne se je vršila na mestnem magistratu seja socialno političnega odseka občinskega sveta ter vseh organizacij, ki se bavijo z vprašanjem poštinskih kolonij otrok. Sejo je vodil mesto odsotnega dr. Gosarja dr. Bohinjec, prisotni pa so bili zastopniki krajevnega odbora Rdečega križa, krajevnega odbora pomladke Rdečega križa, Kola jugoslovanskih sester in gozdovnikov. Sklenjeno je bilo, da se osnuje skupen odbor, ki se bo bavil z vsemi vprašanji poštinskih kolonij. Ta poštinski odbor bo stalen in bo vodil kontakt za sodelovanje med vsemi organizacijami. V odbor bo povabljen tudi škofijski društvo »Skrb za mladino« in skavti. S tem je postavljen temelj za redno organizacijo poštinskih kolonij. Pripravlja se tudi propaganden teden za otroke, ki se bo vršil v začetku junija

Pierre l'Ermite:

Moloh

Minili so najtežji dnevi velikega tedna in odhajal sem na počitnice. Po utrudljivem delu v postu — vodil sem enajst duhovnih vaj, vrh tega vedno spovedoval — se pač spodobilo in tudi zdravju ne bi škodilo, če si privoščim nekoliko oddiha, sem otresem grešnega mestnega prahu in poslušam mesto grehov prijetno žvrgolenje ptic v prosti naravi. Na deski v zakrstiti ni prijavljenih ne porok ne pogreba. Ne bo kmalu tako ugodne prilike, sem si mislil, in odšel na deželo.

Zatekel sem se v župnišče, med čigar temnimi zidovi gospodari moj stari prijatelj. Skupaj sva bila v semenišču. Takrat je bil vitek, lepo rasel in imel je lepe lase. Danes je že nekoliko upognjen, sivolas, blizu šestdeset. A v srcu je ostala stara gorkota in prijaznost. Postregel mi je in mi odkazal najboljšo sobo.

Danes zjutraj po zajtrku me je vprašal: »Kaj boš delal danes?« Vesel sem mu odgovoril: »Sel bom na sprehod.« — »Bom šel s teboj.« — »Hvala! Ostani raje doma, sicer mi boš vso pot govoril o Bachu, gregorijanskem koralu in teoloških vprašanjih.« — »Pax tecum!« — »Et cum spiritu tuo! Aleluja!«

Čez pet minut sem že zapustil vas in zavljal spremenljivi od župnikovega psa na poljsko stezo. Zrak je bil lahak in hladan. Zita so zazelenela. Na neskončnem nebu, preko katerega so se podili oblaki, sem opazil črne pike. Počakal sem nekoliko, da so se približale. Bila je jata vračajočih se ptic selivk, težko pričakovanih predhodnic pomladi. Vse je bilo tiho. Hodil sem dve uri okrog vasi, ne da bi me kdo nagovoril: »Oprostite! Rad bi govoril z vami nekaj besed.«

Toda vsaka stvar ima svoj konec in vedel sem, da župnikovi kuharici ne bo prav vseč, če jo pustim čakati s kosilom. Zato sem sklenil, da obiščem še neko znano in dobro družino, katere dom se je svetil v solncu sredi njiv, kilometer pred menoj. Zavil sem na drugo stezo, ki je vodila proti hiši. Bil sem že blizu, toda kaj to? Kaj se je zgodilo? Zdelo se mi je vse zapuščenost, streha poškodovana, zidovi v razpadu. Nobenega glasu!... Na travniku poleg hiše nobene živali. Čudno!... Približal sem se. In res, imel sem občutje, kot bi stal ob mrtvem truplu. Solnčni žarki se niso več svetili v oknih. Kot mrtvoudni roki ob truplu so višele stopnice od vratih, zidovje je bilo poškodovano, prepreženo z razpokami, izročeno razpadu. Omet se lušči in pada na okrogel nje in ona sama je izročena razpadu. Hlevi, kjer so se včas pod rejenimi konji podili rujavi zajci, so prazni in že neporabni. Kravji hlev se je že podrl. Na dvorišču sem pogrešil črne kokoši z belimi čopki na glavi, ki so mi pred tremi leti, ko sem bil zadnjič tu, tako ugajale. Vseposvodi sili iz zemlje plevel.

Zakonca Alainova sta bila poštena in delavna. Pred leti sem se kot gost udeležil njune poroke in sem jima celo podaril veliko posrebeno zajemalko in srebrno žlico. K darilom sem dodal še pismo z voščilom in pripisom: Ta mali dar vajinim bodočim dvanajsterim otrokom! Začela sta z dvema, s punčko in fantkom.

Zdelo se mi je, da nista poznala prepira in tudi zdrava sta bila oba. Velikokrat sem mislil sam pri sebi: Če je sploh kje na zemlji sreča, je gotovo v tej družini.

Kako je vendar prišlo tako daleč? Še enkrat sem pogledal na hišo. Kar nisem mogel

verjeti, da je res! Kaj je vzrok tej zapuščenosti. Kljub temu, da je bila hiša mrtva, je vseposvodi kličilo iz razpadajočega zidovja novo življenje le v drugi — rekel bi — nezaželeni obliki. Cvetiče breskve so dvigale svoje z lepimi cveti obdane veje proti nebu. Nizki kuščarji so se sprehajali po zidu in se solnčili. Cel kup pticv se je veslil pod zapuščenost streho. Na oknu sem opazil sivo mačko, ki je z polzaprtimi očmi premišljevala minljivost tega sveta. Mačka je pametna, drži se bolj zidu kot nestanovitnih ljudi. Ozrla se je proti meni. Morda me je spoznala. Ker pa sem mislila, da bo — če bom šel proti njej — zbežala pred mojim spremljevalcem, sem se premislil in jo pustil, naj premišljuje in se spreha med svojimi spomini. Zalosten sem bil nad razpadom. Zalosten radi tega nasprotja med pomladansko naravo in človeško nestanovitnostjo, sem se vrnil domov.

Župnik mi je prišel nasproti. »Je bilo prijetno?« je povpraševal. »Ne!« In pripovedoval sem mu o svojem žalostnem odkritju. Začela sva govoriti o Alainovih. »Ta ubogi Alain,« mi je pravil, »se je pustil kakor mnogi drugi pregovoriti od nekega pariškega tovarnarja in odšel — ne da bi mene vprašal za svet. To je že stara zgodba. Posestvo in zemlja, to je nekaj težavnega in negotovega. Delo v tovarni je vsaj trajno in gotovo plačano. Dobil je sprva po 1200 frankov na mesec.«

»Ze vem, kako je dalje, tisočkrat se je to že ponovilo.«

»Nato je Alain prodal živino in posestvo ter se preselil v Pariz. Čez tri mesece je bilo v tovarni nekaj stvari pokradenih in Alaino so osumili tatvine. Bil je seveda odpuščen. Iskal je službe in stanovanja, a dela ni dobil. Stanovanje je bilo slabo in nezdravo. Zbolel je.«

»Kje je sedaj?«

»Sedaj je preskrbljen. Pokopališče v Bagneux, devetindevetdeseti oddelk, številko sem pozabil. Pljučnica, bolnišnica, smrt brez zakramentov; stara zgodba.«

»In žena?«

»Bo šla kmalu za njim. Ker je navajena na deželski zrak, je tudi ona dobila jetiko.«

»In dedica?«

»Ne vem!«

»Pa deček?«

»Še manj!«

Mislil, da sem uganil, kaj da pomeni župnikov izmikajoči se odgovor.

Kuharica je javila, da je kosilo pripravljeno. Okna v obednici so bila odprta in solnčni žarki so vreli v sobo. Kamelije so cvelete poleg okna in ptički so nama prepevali. Na mizi je bilo pripravljeno preprosto kosilo. Zrak je hladen. Mimo okna je prijezdil na svojem konju kmet, zagledal naju je in nama voščil: »Bog blagoslovi!«

Vse to sta imela tudi Alainova. Zakaj sta odšla? Sredi tega novega pomladnega življenja, obdan od gorkih solnčnih žarkov, neznanih po mestnih stanovanjih, sredi mirnega vaškega življenja sem se spomnil župnikovih besed: »Sedaj je preskrbljen. Pokopališče v Bagneux, devetindevetdeseti oddelk, številko sem pozabil.«

»O Paris! Moloh!«

*»Tvoje spominke glavnih za jase!«
»Mojemu prijatelju Ljubljana, 14. maja 1929.«*

s predstavami, filmi, radiopredavanji in tako dalje. Temeljna misel, ki jo je razvil glavni referent, načelnik mladinskega urada g. Sedej, je ta, da naj se osnuje centralni odbor počitniških kolonij, ki naj vodi splošno akcijo za izmenjavo otrok z drugimi državami, po vzoru nemškega »Kinderaustausche«. V poštev bi za nas prišle pred vsem Češkoslovaška, Vestfalija in eventualno Avstrija, ki ima to stvar že dobro organizirano. V sredo se vrši prva seja novega odbora, ki bo bolj podrobno obravnavala vso stvar. V centralni odbor pa bodo naproseni naši najodličnejši javni predstavniki. Odbor bo skušal za idealno akcijo zainteresirati vso javnost in ga bo pri tem vodila ideja: »Pomirjenje narodov potom otrok«. (Mislimo, da bi bilo stvari le v krdo, ko bi se bilo k tej konferenci povabile vse krščanske karitativne organizacije in društva za mladinsko skrbstvo. Op. ured.)

● **Naknadna zapriseba vojnih obveznikov rojstnih letnikov 1879 do 1909** se bo vršila za mestno občino ljubljansko v nedeljo, dne 26. maja 1929, točno ob 9 dopoldne na dvorišču Mišičeve vojašnice. Kdor se ni prisegel in se doslej tudi še ni prijavil za naknadno zaprisebo, naj to takoj stori v mestnem vojaškem uradu na Ambroževem trgu števil 7-1.

● **Anarhija glede praznovanja cerkvenih praznikov.** V ogorčenje vseh vernih ljubljancov se je na dan Vnebohoda na raznih krajih mesta delalo s polno paro. Tako sta bili odprti na Marijinem trgu oziroma Stritarjevi ulici dve trgovini, v Šeljenburgovi ulici neka večja trgovina, katere se sploh praznovanja s delom v praznikih, delalo se je na mestni hiši na Poljanski cesti in na raznih drugih novih stavbah v Rožni dolini in drugod. Ker je dan Vnebohoda Gospodovega do danes še vedno od cerkve zapovedan praznik, o kakšni nujni potrebi dela pa ne more biti govora, moramo verni ljubljanci proti temu početju najostreje protestirati in zahtevati, da naredi policijska oblast temu početju konec. Ker se s kršenjem nedeljskega počitka o zapovedanih praznikih vzbuja zgražanje in ogorčenje vernikov, je to smatrati za delikt motnje verskega mira. Vsak narod in vsaka vera posvečuje svoje praznike, in bi ravno mi katoličani morali dopustiti, da bi se nekateri norčevali iz naših praznikov in jim jemali veljavo? Kako se drže naši bratje Srbi svojih praznikov, je splošno znano. Zato poudarjamo, da bomo varovali posvečenje naših praznikov, če bo to s modernim poganom prav ali ne. Prihodnjič bomo nastopili z navedbo dotičnih tvrdk, ki mislijo pri nas vpeljati boljševiške protiverske tendence.

● **Velika tatvina žice.** Lastnik avtomobilne delavnice Emanuel Rosa na Poljanski cesti št. 64 je v nedeljo prijavil policiji, da je bilo v noči od sobote na nedeljo vlomljeno v skladišče. Neznani vlomilci so vrata do skladišča odprli s ponarejenim ključem ter nato odnesli iz njega večjo količino žice. Okrog 250 kg žice so ljudje zjutraj našli ob ograji vrta zidarskega mojstra Rudolfa Saksida. Vlomilci je najbrže niso mogli odnesti in so jo zavrgli. Žica, ki so jo zjutraj našli, je bila sama vredna 11.000 Din in je bila last Skodovih zavodov. Če so tatovi še kaj drugega odnesli iz skladišča, ni bilo mogoče ugotoviti, ker je ljubljanski zastopnik Skodovih zavodov ing. Štebi odsoten za nekaj dni. Neke branjevske je opazila ponoči tri moške, ki so nesli nekaj težkega po dvorišču, kdo pa bi bili, ni mogla povedati. Vlomilci so morali prav dobro poznati razmere v skladišču, kajti imeli so ključ od mehanične ključavnice, katere z navadnim vtrihom ni mogoče odpreti.

● **Sreča tatu.** Pred raznimi sumljivci, ki hodijo okrog strank in navidez berajoči, smo že večkrat opozarjali. Kadar najde tak sumljivec priliko, če le more kaj ukrade. V nedeljo dopoldne je stikal tak sumljivec pred stanovanjem vpojenega poštnega uradnika Karla Lasbacherja in znaknil lep suknjič, ki je visel pred stanovanjem. Tat je imel srečo. Kajti, razen suknjiča, ki je bil sam vreden 1000 Din, je bilo v žepu še 680 Din denarja, razne srečke, očala in dokumenti. G. Lasbacher je oškodovan za okrog 2000 Din. Torej: pred sumljivci pozor.

● **FILZ KLOBUKE, domače in moške, lemično čisti in lika tovarna JOS. REICH.** Izvršitev v 24 urah.

● **OD DANES PA ČEZ BINKOSTNE PRAZNIKE** slikam po znižanih cenah. Foto Staut, Kolodvorska ulica 18, II. dorišče.

● **URE za birmo. F. Čuden, Prešernova 1.**

Maribor

□ **Dograditev »Trgovskega doma«.** Kakor znano, se je svojčas obvezal lastnik »Trgovskega doma« g. L. Pregrad, da bo povečal in razširil stavbo ob Cafovi ulici proti unionskemu kinu. V splošnem se namreč ugotavlja, da kazi ravno omenjeni nezazidani del Aleksandrovo odnosno Cafove ulice celoten vtis spodnjega dela Aleksandrove ulice, ki bo zlasti z gradnjo Vlahovičeve trgovine in stanovanjske hiše na voglu Meljske in Aleksandrove ceste dobila še prav posebno zaokroženo lice. Da se temu vsaj delno in začasno odpomoče, namerava g. Pregrad postaviti na omenjenem nezazidanem prostoru na voglu Aleksandrovo in Cafove ulice štene paviljone v razmerju 5,70 krat 36,3, ki bodo služili kot izločbeni lokali. Na paviljonih pa se bo uredila čedna terasa, kakor je na drugem koncu Trgovskega doma. Seveda bo treba misliti v bodočih letih na dograditev in razširjenje Trgovskega doma ob Cafovi ulici v zmislu dosedanje zgradbe in je radi tega smatrati gradnjo omenjenih paviljонов le kot provizorično.

□ **Smrtna kosa.** Umrli so: V Spodnji Sveti Kunzoti splošno priljubljeni cerkveni ključar in večletni skrbni župan občine na Ranci g. Iv. Drozg. Pokojni je bil izredno skrben gospodar ter daleč na okoli znan vinogradnik. — V Rupčah pri Sv. Petru je umrla v starosti 47 let posestnica Barbara Poljanec. — Arnuš Marija, soproga grozniškega stražmojstra v pokouju, stara 48 let. — Marija Zlobec, soproga vpojenega policijskega agenta, stara 58 let. Pogreb bo jutri ob 15 iz mrtvašnice na pobeško pokopališče.

□ **Najdena utopljenka.** Pri Sv. Marku niže Ptuj je vrgla večeraj dopoldne Drava na obrežje truplo neznanke. Ugotovilo se je, da je utopljenka identična s 50letno Josipino T., ki je v soboto zvečer utonila v Dravi. Truplo nesrečnice so večeraj popoldne prepeljali v Maribor in se vrši pogreb jutri popoldne iz hiše žalosti v Kopaljski ulici.

□ **Za 30 družin gre.** S t. majem je potekel dogovor, ki se je bil v zadevi stanovanj v hlevih bivše dragonske vojašnice sklenil med mestno občino in g. Braunom, novim lastnikom omenjenih objektov. Kakor izvezo pa so v teku pogajanja, da se omenjeni objekti dajo v najem nekemu tovarnarju, ki namerava posamezne trakte preurediti in adaptirati za tovarno. V slučaju ugodnega poteka pogajanj ob-

stoja seveda nevarnost, da se deložira 30 družin, ki stanujejo v hlevih bivše dragonske vojašnice. Spričo tega bi apelirali na lastnika, da počaka vsaj toliko časa, da zgradi mestna občina zasilna stanovanja, za gradnjo katerih je v letošnjem proračunu predvidena vsota dva milijona 500 tisoč dinarjev. V tem slučaju bi bilo zasigurno kakšnih 50 do 80 novih stanovanj, s čimer bi bilo odstavljeno z dnevnega reda vprašanje, kam s 30 družinami, ki žde v hlevih bivše dragonske vojašnice.

□ **Posestno gibanje.** Graščino »Langental« v pesniški dolini je kupil za vsoto 970.000 Din lekarnar g. Petrovič iz Krapine.

□ **Kontrola dohodkov ostane še v Mariboru?** Kakor izvezo, je posredovanje delegacije, ki se je pred nekaj dnevi podala v Belgrad, imelo uspeha v toliko, da se je vprašanje preselitve tukajšnje kontrole dohodkov v Belgrad odložilo za eno leto.

□ **Z delovnega trga.** Pri tukajšnji Borzi dela dobi zaposlitev: 10 hlapcev, 6 marjarjev, 7 viničarjev, 3 kleparji, 4 žagarji, 2 opekarja, 2 krojača, 3 čevljarji, 2 soboslikarja, 2 lesostrugarja, več vajencev (čevljarke, pekarske, mizarke, natakarske, kolarke, sodarske, kovaške in fotografske obrti), 15 kmečkih dekel, 1 kmečka gospodinja, 14 kuharic, 14 služkinj, 4 sobarice, 2 plačilni natakariji, 1 blagajničarka, 2 postrežnici, 2 otroški vrtničarji, 2 šivilji za obleko, 3 tovarniške delavke, 3 pomožne delavke, 2 poslužnici in 1 šiviljska vajenka. — Iskalo pa je dela v času od 5. do 11. maja 155 oseb, prostih službenih mest je bilo 109, delo je dobilo 95 oseb, odpotovalo jih je 31, odpadlo pa 86.

□ **Sedemdesetletnica** je obhajal med svojimi farani pri Sv. Marjeti ob Pesnici ljubljanski duhovni oče župnik Jernej Frangež. V juniju pa bo že 32 let, odkar župnikuje s tolikim uspehom v svetomarijski fari župnik Frangež. Gospodu župniku ob sedemdesetletnici naše najprijetnejše čestitke.

□ **Obmejni promet preko Maribora.** Tekom meseca aprila je pripotovalo v Maribor 11.022 oseb in sicer 3681 iz notranjosti države, 3980 iz Avstrije, 1652 iz Češkoslovaške, 1226 iz Nemčije in 483 iz raznih drugih držav. Odpotovalo pa je iz Maribora 11.822 oseb in sicer 5823 v notranjost države, 4024 v Avstrijo, 1035 v Češkoslovaško, 740 v Nemčijo in 200 oseb v razne druge države.

□ **Amundsen in Malmgreen** sta padla za znanost raziskujoč tajne severnega tečaja. Junška borba za odkritje tega grozotno veličastnega dela sveta se razodeva tudi v filmu »Grob na severnem tečaju«, ki se še samo danes in jutri predvaja v tukajšnjem Grajskem kinu. Senzacionalno ekspedicijo obeh polarnih raziskovalcev Suiota na otok Herold prikazuje in čudovito pestro fauno v tem kraljestvu ledenih gora. Film, ki je zelo poučen, priporočamo zlasti posameznim šolskim zavodom, da si ga ogledajo. Posebne šolske predstave se vrše po znižanih cenah 4 Din za katerikoli sedež. Pri 110 prijavljenih dobi 10 najrevnejših učencev brezplačno vstopnico. Šolske predstave se vrše lahko še danes in jutri od pol 15 naprej. Tozadevne prijave se srejemajo v pisarni Prosvetne zveze, Aleksandrova cesta 6.

Celje

● **Koncert Akademskoga pevskega zbora iz Ljubljane.** Akademski pevski zbor iz Ljubljane je danes brez dvoma najboljši moški zbor v naši državi. Ze dalje časa se zbor pripravlja na koncertni nastop v Mariboru in v Gradcu, kjer se vršita koncerta 3. in 4. junija. Posrečilo pa se je zbor pridobiti tudi za koncert v Celju in se bo ta vršil dne 2. junija ob 4 popoldne v veliki dvorani Celjskega doma. Bo to glasbeni dogodek, kakor jih Celje le redko doživi od, ga doslej sploh še ni doživelo. Koncert bo imel slavnostni značaj v spomin 10 letnega obstoja slovenske univerze v Ljubljani ter v zahvalo za velikičastni akt vladarja, ki je sprejel slovensko univerzo v svoje posebno varstvo. Program, ki bo isti kot v Mariboru in Gradcu, sestavljajo dela najaktualnejših sodobnih slovenskih skladateljev, namreč Adamiča, Kogojca, Deva, Pavčiča, Lajovica in Ravnika, zapel pa bo zbor tudi nekaj narodnih in originalni harmonizaciji zborovega dirigenta cand. ing. g. Franceta Marolta. S solospeli nastopi Celjanom že znani g. Marjan Rus. Vstopnice se bodo pričele že ta teden razprodajati in sicer najprej od osebe do osebe, nato pa bodo oddane v predprodajo v knjigarno Goričar & Leskovec in v Slomskovo tiskovno zadrugo.

● **Mestni avtobusni promet.** Kakor smo že poročali, je v zadnjem času glede mestnega avtobusnega prometa vznikla ideja, naj bi se ta promet organiziral kot samostojno komercialno podjetje, pri katerem bi sicer občina bila udeležena z večinskim kapitalom, bi pa s kapitalom sodelovali tudi celjski obrtniki, trgovci in denarni zavodi. Da bi se ugotovila možnost ustanovitve tovrstnega podjetja, je podžupan g. dr. Ogrizek kot referent tozadevnega odseka sklical za prošli petek na mestni magistrat sestanek, ki so se ga udeležili g. Stermečič za gremij trgovcev, g. Rebeushegg za gostilničarje in hotelirje, g. Prelog za ljudsko posojilnico, g. Selšek za Prastedion, g. Černeč za oblastni denarni zavod, g. dr. Skoberne za Hranilno in posojilno društvo, g. Jeglič za Zadrugo gospodarsko banko, g. dr. Vorišč za Mestno hranilnico in g. Kralj za Celjsko posojilnico. Navzoča sta bila tudi magistratni predstojnik g. dr. Šubic in mestni inženir g. Pristovski. Vsi udeleženci so v principu soglašali z nameravano ustanovitvijo avtobusnega podjetja, vendar pa se glede deležev niso mogli obvezno izjaviti, ker niso imeli še tozadevnih pooblastil od svojih korporacij odn. central. Zavežali pa so se, da bodo pooblastila oskrbeli do prihodnjega četrtka, ko se vrši drugi tozadevni sestanek.

● **Temperamentna punca.** 23 letna Marijeta K., po poklicu šivilja je tam ob Borovnici neke doma. V nedeljo zvečer so jo v Klavni ulici prijeli, ker je vse kazalo, da se ne preživlja na pošten način in da spada pod paragrafe. Večeraj dopoldne jo je kot v vseh takih slučajih dobil v roke policijski uradnik, ki ji je po zaslišanju povedal, da bo morala v zapor in pred sodnika. Tu pa Marijeta pokonci in da ne gre, pa ne gre. Prigovarjal ji je šlovekoljubni gospod in prijazno svetoval, da naj mirno gre, ker bi jo sicer zvezali in na vozikež naložili, pa v zapor prepeljali in bi poslednje bilo huje od prvega. Pa nič in nič. Marijeta je bliskovito razgrla obleko na kosce ter stala pred presenečenim uradnikom malo manj kot v Evinem kostumu. Zavili so jo v njen plašč in končno je bila pripravljena mirno oditi s stražnikom. Šla je tudi res, a na Dečkovem trgu je bliskovito potegnila iz plašča male škarje in se z njimi začela zbadati v prsa. Zopet so jo pripeljali v policijski urad in ji končno vendar le dopovedali, da bi jo znali tudi z grda spraviti v zapor. Pomirila se je in sedaj premišljuje v zaporu okrožnega sodišča svojo prevračo naravo.

Gospodarstvo

Nemško zadružništvo v naši državi

Iz poročila nemške zadružne zveze v Novem Sadu posnemamo: Število članic je naraslo od 84 v letu 1927 na 109 koncem leta 1928, število članov pri včlanjenih zadružah, ki so dovršile računski zaključek, pa je naraslo od 6245 na 9097. Iz statističnega pregleda je razvidno, da so imele te zadruge v milij. Din: deležev 1,6, rezerv 0,5, hranilnih vlog 41,9, izposojil 60, skupnega prometa pa 542,9. Med aktivni odpade 60 milij. Din na posojila 2,1 na naložbe pri centralnih zavodih, ostalo pa na razne druge postavke. Hranilne vloge so se napram letu 1927 povečale za 42%, izposojila pa za 60%. Nemške zadruge se morajo v veliki meri posluževati izposojil, ker lastni kapital in hranilne vloge niti od daleč ne zadostajo kreditnim potrebam kmetovalcev. Z organizacijo zbiranja prihrankov potom obveznih hranilnih vlog, si skušajo zadruge pridobiti potreben kapital. Blagovna centrala nemških zadrug Agraria je nabavila l. 1928 1043 vagonov umetnih živil, vnovčila pa je 1454 vagonov žita in raznih drugih kmetijskih pridelkov. Skupna vrednost nabavljenega in prodanega blaga je znašala 47,9 milij. Din. Iz bilance Agrarie posnemamo, da je imela 0,23 milij. Din deležev, 5,77 milij. Din upnikov (banke in osrednja denarna centrala) ter 1,84 milij. Din dobaviteljev. Dolžniki za blago znašajo 6,21, zaloge blaga pa 0,88 milij. Din. Kmetijska centralna kreditna zadruga, ki je denarna centrala zadrug, je imela 11,6 milij. Din hranilnih vlog proti 8 milij. Din v letu 1927. Bančni krediti so se zvišali od 5,2 na 9,1 milij. dinarjev. Kreditna zadruga je imela koncem prejšnjega leta 19,1 milij. Din danih kreditov. Kot zadruge same, tako je tudi njihova centrala navezana v svojem poslovanju na bančne kredite.

KONKURZI IN LIKVIDACIJE

Potrjena poravnava: Plauce Maks, trgovec z delicatessami v Ptuj.

Narok za prisilno poravnavo: Traun Anica, trgovka v Mariboru 27. maja; Geršak Jožef, Dekmarica 15. junija 1929.

BILANCE IN POSLOVNA POROČILA

Arbor, lesna trgovska in industrijska d. d. v Ljubljani. Leto 1928 beleži dobro konjunkturo v lesu. Družba je postavila rekord v slovenskem lesnem izvozu z dobavo velike partije 5300 m³ resce, ki je bila v 18 dneh vkreana. Družba je razširila prekomorske posle in izpopolnila svojo organizacijo ter znižala manipulacijski koeficient od 24,80 na 24,14 Din za m³. Pri donosu 3,7 (2,8) milij. je znašal čisti dobiček za 1928 0,64 (1927 0,06) milij. Razvoj posla kaže povišanje upnikov od 8,6 na 11,3, zalog od 5,5 na 7,2 in dolžnikov od 5,8 na 7,4 milij. Din. Družba deli (privikrat od ustanovitve) dividendo 7% na kapital 3 milij. Din.

Sumska-industrijsko podjetje Dohrlin-Drvar, ki je popolnoma v državnih rokah, izkazuje za leto 1928 pri donosu 21,5 (12,8) milij. čistega dobička 8,9 (5,2) milij. Din. Kapital podjetja znaša 20 milij. obveznice 0,7, upniki 56,5 (60,9) in dolžniki 39,9 (34,8) ter zalogo 26,5 (32,2) milij. Din.

Združene tvornice stekla, Zagreb izkazuje za 1928 pri kapitalu 5 (4,6) milij. Din in upnikih 44 (21,9) milij. bruto donos 6,9 (4,7) milij. in čisti dobiček 0,34 (0,15) milij. Din.

Keramična industrija, Zagreb, ki ima obrate v Sloveniji (Petrovč in Nemški dol), izkazuje pri kapitalu 1,4 in upnikih 7,8 (7,1) milij. (s prenosom izgube za 1927 v znesku 540.144 Din) 534.439 Din izgube.

Prekomorska plovidba, Sušak izkazuje za 1. 1927 znatno povečan obseg poslovanja pri neizpremenjeni tonazi, kar je razvidno iz povišanja upnikov od 10 na 18,5 in dolžnikov od 11,8 na 23,3. Ladijski park je bilansirano neizpremenjeno s 19,9 milij. Din. Pri kapitalu 4,8 milij. znaša čisti dobiček 2,94 (2,77) milij. Din. Družba namerava povišati glavnicco od 4,8 na 10 milij. Din.

Hrvatska banka, Zagreb, pri kateri ima večino italijanski kapital, izkazuje pri kapitalu 20 milij. Din 91,6 milij. vlog na knjižice ter tek. račune (1928 10,8 milij.), to pa radi dobička večjih inozemskih kreditov. Med aktivni znašajo menice 21,9 (21), dolžniki pa 70,3 (19,9) milij. Din. Pri donosu 2,5 (1,9) milij. znaša čisti dobiček 0,3 (0,3) milij. Banka od 1924—1927 ni izplačala dividend.

Komercialna banka, Zagreb, ki ima tudi v Ljubljani podružnico in pri kateri je udeležen češkoslovaški kapital, pri kapitalu 5 milij. Din so se vloge zvišale od 5,6 na 7,1, upniki pa od 12,7 na 16,5 milij. Čisti dobiček za 1928 znaša pri donosu 3,4 (2,6) milij. 51,559 Din (1927 68.549 Din). Na dnevnem redu običnega zbora je tudi sklepanje o povišanju kapitala.

● **Hmeljarsko društvo za Slovenijo s sedežem v Zalcu** vabi k rednemu glavnemu običnemu zboru, ki se bo vršil v nedeljo dne 26. maja t. l. ob pol 9 dopoldne v Roblekovih dvorani v Zalcu po sledečem redu: 1. Pozdrav in otvoritev rednega glavnega zbora. 2. Letno poročilo. 3. Letni račun. 4. Volitev glavnega odbora za dobo dveh let, in dveh pregledovalcev računov za dobo enega leta. 5. Volitev petčlanskega razsodišča in dveh namestnikov za dobo dveh let v smislu § 16. društvenih pravil. 6. Določitev članarine za leto 1930. in deleža, ki odpade podružnicam za leto 1929. 7. Glavni obični zbor določa: a) rok, do katerega mora vsako leto plačana biti članarina, b) čas, do katerega se mora vsako leto vršiti redni glavni obični zbor, c) časopise, v katerih se razlašujejo društvene zadeve. 8. Predlogi in nasveti po § 10. dr. pr. 9. Skladnost. — NB. Glasovalno in posvetovalno pravico imajo le po društvenem vodstvu legitimirani delegati onih podružnic, kojih pravila je potrdil veliki župan. Vsi člani Hm. dr. imajo pravico prisostvovati čl. ob. zb. Za slučaj neskladnosti se bode vršil pol ure pozneje gl. ob. zbor pri vsakem številu navzočih delegatov. — Predsedstvo.

● **Zadružništvo po zakonu o kmet. kreditu.** Na podlagi tega zakona je bilo do konca 1928 osnovanih 952 zadrug, od teh odobrenih 811 in registriranih 670. Registrirane zadruge so imele 40.713 članov in deležev za 3,3 milij. Din, vlog 1,6 milij. Din, 6 oblastnih zadrug pa je imelo deležev za 1,9 milij. in vlog za 0,4 milij. Din. skupno so zbrale te zadruge brez drž. sredstev 5,2 milij. Din.

● **Carinski dohodki** so znašali v aprilu t. l. 147,5 milij. Din napram 147,6 v marcu in 132,1 v aprilu lani.

● **Izpremembe v trgovinskem registru.** Vpis: »Tehnike Jos. Banjal, trgovina s tehničnimi predmeti, Ljubljana; Vido Bratovž, trgovinska agentura, trgovina vrvarskih izdelkov itd. v Ljubljani;

Elaks, Rajsič Stevo, trgovina z barvami, kemikalijami itd., Ljubljana; Vardjan Vojtek, carinsko posredništvo, Ljubljana; Ivan Stancer, trgovina z vinom itd., Maribor; Andrej Purgaj, trgovina s sadjem itd., Zgornji Zrjavci; izbris: Jos. Stadler, tvornica lesnih izdelkov, Ljubljana (opustitev).

Borza

13. maja 1929

DENAR

Devizni tečaji na ljubljanski borzi

8. maja 1929.

	popraš.	pon.	srednji	sr. 7. V.
Amsterdam	—	2288.—	—	2287.—
Berlin	1348.—	1351.—	1349.50	—
Bruselj	—	790.14	—	—
Budimpešta	—	992.—	—	—
Curih	1094.40	1097.40	1095.90	1095.90
Dunaj	798.50	801.50	800.—	799.56
London	275.75	276.55	276.15	276.03
Newyork	—	56.79	—	—
Pariz	—	222.30	—	—
Praga	167.93	168.73	168.33	168.33
Trst	—	297.97	—	297.97

Zagreb, Amsterdam 2288 bl., Berlin 1348 do 1351, Budimpešta 992 bl., Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 798.50—801.50, London 275.75—276.55, Newyork 56.69—56.89, Pariz 221.30—223.30, Praga 167.93—168.73, Trst 296.90—298.90.

Belgrad, Berlin 1348—1351, Budimpešta 990.50 do 993.50, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 798.50 do 801.50, London 275.75—276.40, Newyork 56.95 do 56.895, Pariz 221.30—223.30, Praga 167.93—168.73, Trst 296.97—298.97.

Curih, Belgrad 9.12875, Berlin 123.12, Budimpešta 90.50, Bukarest 3.08375, Dunaj 72.95, London 25.195, Madrid 74.20, Newyork 519.27, Pariz 20.295, Praga 15.365, Sofija 3.75, Trst 27.195, Varšava 58.20.

Dinar notira: na Dunaju (deviza) 12.50875.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana, Celjska 158 den., Ljublj. kreditna 123 den., Prastedion 850 den., Kreditni zavod 70 den., Vevče 123 den., Ruše 250—260, Stava 100 den., Sešir 105 den.

Zagreb, Drž. pap.: vojna škoda ar. 411—412 (411), kasa 411—412 (410—412), termini: 5. 411 do 414, 6. 415—416, 7. odst. inv. pos. 85—86 (85), agrari 51—51.75 (51), Bančni pap.: Hipo 206 do 206.50 (206), Poljo 15.50—15.75, Hrv. 50—55, Kred. 93 den., Jugo 84—85 (84), Lj. Kr. 123—125 (123), Medjun. 55, Nar. 7550 den., Prastedion 850—855 (850), Srpska 150—155, Zem. 138—140, Ind. pap.: Guttman 210 bl., Slaveks 102—110, Danica 140 bl., Drava 395—410, Sečerača 450 bl., Brod. vag. 165 do 200, Union 190 bl., Ragusea 500—540, Trbovlje 460—465 (460), Vevče 126 bl., Piv. Sar. 215 bl., Jad. plov. 575 bl.

Belgrad, 7. odst. inv. pos. 84.50—86, agrari 52 do 53, vojna škoda 410—411.50.

Dunaj, Don. sav. jadr. 81.75, Wiener Bankverein 22.50, Bodencredit 100.35, Creditanst. 54.20, Escomptes. 21.50, Alpine 42.50, Trbovlje 57.20, Leykam 7.25, Rima Murany 117.15.

Žito

Besa na čikaški borzi se je ustavila. Položaj se je ustalil. Tudi na našem žitnem trgu je položaj nekoliko pridobil na stabilnosti glede cen, vendar je promet močno padel. Nazadovanje cene za koruzo je pa pri nas še vedno v teku in baško blago je že po 250 nakl. post. naprodaj. Kupčija je radi pomanjkanja vraščanja neznatna, ponudba pa radi bližajevca se termina 15. maja precejšnja.

V Ljubljani notirajo:

Dež. pridelki (vse samo ponudbe, slov. post., plač. 30 dni, dobava prompt): pšenica bač. 80 kg 285—287.50, maj 290—292.50, koruz laplatska maj 312.50—315, junij 307.50—310, julij, avgust, septem. ber 302.50—305, bačka maj 302.50—305, ječmen bar. 345—347.50, bač. 330—332.50, oves 295—297.50, moka 0 g vag. bl., fko Ljubljana, plač. po prejemu 405 do 410.

Na ljubljanski borzi je bil zaključen 1 vagon moka. Tendence milačna.

Novi Sad, Pšenica: bč. 235—240, gor. bč. 232.50 do 235, pot. 240—242.50, bn. 235—237.50, sr. 237.50 do 242.50, Oves: 232.50—237.50, Koruza: bč. 247.50 do 250, 6. 252.50—255, sr. 247.50—250, Moka: 0 g 345—355, št. 2 315—325, št. 5 295—305, št. 6 285 do 292.50, št. 7 275—282.50, št. 8 200—210, Otrobi: bč. 175—177.50, bn. 170—175. Tendence neizpremenjena. Promet: 20 vagonov pšenice, 63 in pol koruze in 9 moka.

Budimpešta, Tendence utrjena. Pšenica: maj 23.90—24.14, zaklj. 24

Sveta življenje in vrvenje

Katarine II. dobre lastnosti

Zelo značilno za naš čas je, da se je dnevno časopisje oddolžilo 200-letnici rojstva velike ruske carice Katarine II. s tem, da je pogrevalo njene ljubezenske zgodbe in bajko o »Potemkinovih vaseh«, da se je torej njenemu spominu narogalo — senzacije lačnemu čitateljstvu na ljubo. In vendar je bila Katarina II. vladarica, ki je zelo resno umevala svoje vladarske dolžnosti in se zlasti odlikovala po svoji skrbi za ljudske sloje, po svojem socialnem smislu, po svoji dobroti nasproti šibkim in odvisnim.

O tej potezi Katarinega značaja priča že dejstvo, da si je zjutraj, ko je zarana vstala na delo, sama zakurila v peči, da ne bi tako zgodaj trudila služinčadi. Takoj na prvi seji senata je izjavila, da naj se ne dela nobena razlika med njenimi osebnimi in državnimi koristmi, državne koristi so prve in sreča države ter blagor

vosti sodnikov, mučenja in zaplembe premoženja obsojencev. Da bi se doseglo izenačenje zakonov, je sklicala leta 1766 poslanski zbor, ki ni bil nikak parlament, a je imel to dobro, da je vlada zbrala po njem podatke o potrebah in razmerah vseh pokrajin obširnega carstva.

Katarina je pravilno umevala pomen ljudske vzgoje in izobrazbe in je leta 1780 pisala nemškemu učenjaku Grimmu: »Nikdar me ne bodo pripravili do tega, da bi se bala šolanih narodov.« V nekem samostanu je dala na lastne stroške izobraževati po 500 deklet, od tega 250 plemiških hčera, 250 pa meščanskih in kmetijskih deklet. Izobrazba je trajala od 4. do 19. leta ter je Katarina pouk osebno nadzorovala. Zgradila je mnogo osnovnih šol in skrbela za primerne učne knjige. Sama je spisala abecednik, ki se je zelo razširil med ljudstvom, a v njem je bil nauk, da so po rojstvu vsi ljudje enaki, loči jih med seboj šele izobrazba.

Enako je bila Katarini na srcu povzdiga ljudskega zdravja ter se je dala, da premaga ljudsko praznoverje, sama prva cepiti proti kozam.

Umljivo je, da je Katarino posebno zanimalo kmetско vprašanje. Osebo je bilo odločno za odpravo nevoljništva. Nekoč je zapisala: »Proti krščanski veri in pravičnosti je, napraviti iz ljudi, ki so po rojstvu svobodni, sužnje.« Ker se je plemstvo najodločneje uprlo odpravi nevoljništva, je izdelala načrt, po katerem bi postali vsi nevoljniki vsakega veleposestva, ki bi se prodalo, svobodni. Zal je ostal tudi ta načrt samo na papirju. Pač pa je Katarina mnogo storila za kolonizacijo dežele.

»Gospodarstvo oko hrani konje« — je bil eden izmed Katarininih rekov. Vedno se je hotela o vsem osebno prepričati ter je mnogo potovala po državi. Uradništvo je moralo vedno računati z njenim prihodom in je zato vestneje izpolnjevalo svoje dolžnosti. Verjetno je, da so ji skušali na njenih potovanjih pokazati vse v najboljši luči, vendar spadajo proslule »Potemkinove vase« med bajke.

Svetovna sleparska tolpa

Bruseljska policija je aretirala nekega Sirca, ki se je izdajal za škofa in je prevaril mnogo ljudi. »Škof Silva«, tako se je nazival, je zbiral darove, ki so bili, kakor je trdil, namenjeni kaldejskim beguncem. Slepjar je stanoval v nekem velikem hotelu in je nastopal zelo dostojanstveno. Ko so njegovo hotelsko sobo preiskali, so našli v njegovih kovčkih škofovska oblačila in priporočilna pisma nekega nadškofa in raznih škofov. Silva je v Bruslju in okolici obiskoval župnike in samostane in povsod izvajal denar. Preiskava je dosegla, da pripada Silva mednarodni sleparski tolpi, ki so jo tvorili večinoma sami Sirci. Glavar tolpe se imenuje Varda Benjamin Cambar in je bil leta 1925. izgnan najprej iz Francije, nato pa iz Holandske. Od tedaj potuje iz ene države v drugo.

Kako predrzno nastopajo ti sleparji, dokazuje Cambar. Člane svoje tolpe, s katerimi je bil nezadovoljen, ker mu niso oddajali dovolj denarja, je ovadil pri francoskih sodiščih radi goljufije in ponarejanja denarja. Bil je celo tako predrzen, da je podal Društvu narodov pritožbo proti Petru Elbowu Mamadu, ki je bil kot vohun v službi različnih vlad. Je kot laži-duhovnik mnogo ljudi osleparil in skušal Cambria izpodrinuti kot glavarja tolpe. Ta predrzna tolpa je uganjala svoje sleparije v Franciji, Spaniji, na Portugalskem, Poljskem, Češkoslovaškem, Angleškem, Skotskem, v Perziji, Mehiki, Argentini in Združenih državah.

Plošava 500-letnice sv. Ivane d'Arc v Orleans-u. Slovesna procesija po glavni ulici. V ozadju se vidi katedrala.

Priporočilni slikar

Pred nekim pariškim sodiščem se je vršila te dni razprava, pri kateri sta si stala nasproti dva inozemca, ki se nista mogla sporazumeti niti med seboj niti s sodiščem. Toženec je govoril madjarski, tožiteljica pa je razumela in govorila le švedski in brez tolmača bi bilo nemogoče izvesti razpravo.

Tožiteljica Arlette Heinrichsen, bogata Švedinja, ki neprestano potuje, je prišla nedavno v Pariz, ko se je vrnila s potovanja v Indijo. V Parizu je s posredovanjem neke prijateljice spoznala madjarskega slikarja Jeana Pročla, o katerem so ji pripovedovali, da je v Montparnasse zelo znan. Švedinja bi se zelo rada dala slikati in Pročel je takoj izjavil, da rad ustreže njeni želji. »Ko sem prvi večer sedela v slikarjevem ateljeju,« je pripovedovala pred sodiščem, »sem kmalu postala od sedenja trudna. Gospod Pročel mi je prigovarjal, naj še nekoliko časa potrpim. Ko sem izjavila, da mi v resnici ni več mogoče sedeti, mi je predlagal, naj bi šla v kak plesni lokal, kjer bo imel priložnost boljše spoznati moj smehljaj. Bil je tako priključen, da nisem imela nobenega povoda, da bi zavrnila njegov predlog...«

Slikar in model sta se torej podala v nek nočni lokal. Kmalu pa je Švedinja čutila, da se ji zopet vrača omotica, ki jo je čutila že v slikarjevem ateljeju. Prepričana je bila, da ji je slikar nekaj vsul v čaj, ki ga je v ateljeju pila. Bolj mrtva kot živa se je vrnila v svoj hotel, kljub temu je pa opazila, da ji slikar sledi. Naenkrat je stal v njeni sobi. »Kaj delate še tukaj? Kako sploh pridete v mojo sobo?« je ogorčeno vprašala.

»V takem stanju Vas vendar ne morem pustiti same,« je dejal skrbni mož. »Dal Vam bom skodelico čaja, da boste dobro spali...« Kaj se je nadalje godilo, se Švedinja ne spominja več, ve le še, da je slikar pobral njen nakit, ki ga je položila na mizo, in izginil.

Ko se je zopet zavedla, je takoj hitela na policijo. Čez par dni se je policiji posrečilo prijeti slikarja, ki je povedal, da je nakit prodal nekemu juvelirju za smešno ceno osem tisoč frankov. Švedinja je dobila svoj nakit nazaj, slikar in juvelir pa bosta sedela več mesecev v ječi.

Vseučiliška razprava o pomivanju posode

Ameriški list »The Sun« poroča o svojevrstni razpravi, ki jo je napisala miss Nellie Vedder, slušateljica na umetnostni fakulteti univerze v Chicagu, za pridobitev umetniške diplome. Predmet razprave je pomivanje kuhinjske posode. Miss Vedder je obdelala svoj predmet izčrpno in na podlagi te nenavadne disertacije dejansko prejela umetniško diplomu. Razprava ugotavlja, da je treba za vsakdanje pomivanje posode v družini, ki šteje štiri člane, najmanj 22 minut in 30 sekund časa in natančno 1015 različnih gibov. Voda mora biti najmanj 120 stopinj Fahrenheitita. — Če pomislimo, da so v Ameriki služkinje — luksuz, dosegljiv le najbogatejšim, da je tedaj večina gospodinj prisiljena sama opravljati gospodinjska dela in da se ravno v Ameriki posveča poenostavitvenju in racionalizaciji gospodinjstva največja pozornost, nam postane umetniška disertacija o pomivanju posode lažje umljiva.

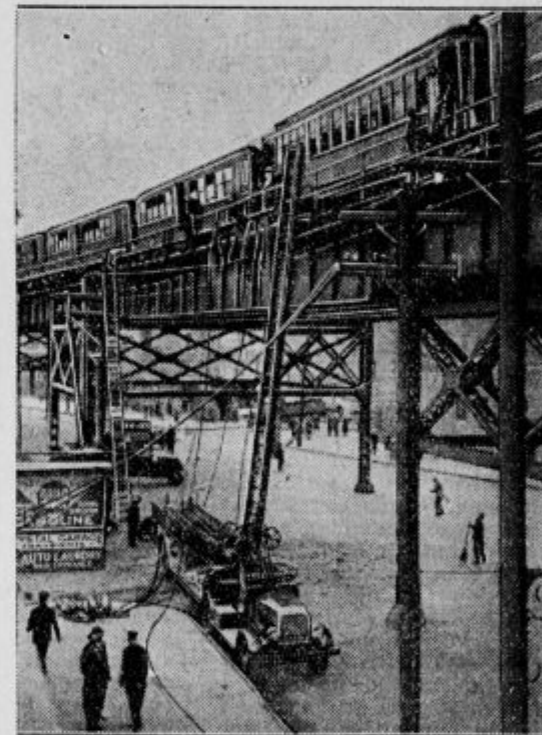
Za nevesto je igral

V Parizu sta nedavno igrala neki slikar in neki pisatelj. Ko je slikar zaigral ves svoj denar, je vprašal pisatelja, ki je bil zaljubljen v slikarjevo nevesto, če vzame nevesto kot zastavo v višini 10.000 frankov. Pisatelj je pritrdil in ko je slikar izgubil, je bila nevesta obveščena, da pripada sedaj pisatelju. Nevesta se je seveda temu odločno uprla. Pisatelj se ni obrnil na sodnijo, da bi ta obsodila nevesto, da ga mora poročiti, pač pa je tožil slikarja za plačilo 10.000 frankov. »Nvesto

ali denar!« je izjavil pred sodnijo. Sodnik pa je bil drugačnega mnenja in je izjavil, da je tak dogovor nemoralen. Ne da bi se spuščal v vprašanje, če je sploh treba igralne dolgove plačati ali ne, je ugotovil, da slikar ni nikdar mislil na to, da bi dejansko zastavil 10.000 frankov, marveč je hotel le v slučaju, če igro dobi, od soigralca dobiti 10.000 frankov. Stvar pisatelja pa je, če bi jih v slučaju izgube plačal. Na ta način je slikar obdržal svoj denar in nevesto — če ga še mara.

Odgoden polet okoli sveta

Nedavno so poročali, da se španski vojaški zrakoplovec Franco pripravlja na polet okoli sveta na vodnem letalu tipa »Dornier-Wal«. Poleteti je hotel v prvi polovici maja. Sedaj pa poročajo iz Madrida, da je ta polet okoli sveta odgoden na nedoločen čas. Aparat, na katerem bi letel, bi moral biti dovršen do konca aprila. Tvornica v Cadixu pa je sporočila, da hidroplan še ni dovršen. Franco je nato izrazil željo, da bi kljub temu ob določenem času poletel okoli sveta, ker so v tej dobi najugodnejše zračne razmere na celem potu, in sicer na hidroplanu istega tipa italijanskega izdelka. Šel je v Madrid, da dobi dovoljenje španskega ministrstva za letalstvo. Ministrstvo pa Francu ni hotelo dovoliti, da bi poletel okoli sveta na letalu, ki ni izdelano doma, in zato je moral Franco odgoditi polet.

Železniška nesreča v New Yorku. Poročali smo že, da sta na nadeesni železnici v Newyorku trčila dva vlaka, pri čemer je bilo ubitih in težko ranjenih okrog 50 oseb. Slika nam kaže prizor, ko je nastopila požarna bramba, da nudi prvo pomoč.

Smešnice

»Ne razumem, kako ste mogli poročiti tako postarno gospodično?«
»Ljubi prijatelj, če kdo potrebuje bankovce, ne gleda na to, katerega leta so izdani.«

»Koliko dopusta daste svojim nameščenecem?«

»Stiri tedne.«

»Toliko?«

»Da; 14 dni, ko imam dopust jaz, in 14 dni, ko ga imajo nameščenci.«

»Kaj ti boš rekla meni, da sem bojazljivec, ko sem pa naredil tako veliko reč, kakršne se ni upal nihče na svetu?«

Žena: »No, bi rada vedela, katera je bila tista velika reč!«

Mož: »Tebe sem vendar vzel!«

»Temu gospodu, ki gre tam mimo, se imam zahvaliti za vse moje premoženje.«

»Kako, ta je vendar lastnik številnih sladlednic.«

»Je res. Jaz pa dobavljam tablete proti žlednim bolečinam.«

Nov svetovni rekord v višinskem poletu. Ameriški mornariški letalec Soucek je s svojim letalom dosegel višino 12.670 m. Sicer sta ameriška častnika Johnston in Stevens pred nekaj tedni dosegla 12.870 m, vendar tega niso priznali, ker se letalo ni spustilo na tla na istem mestu, kakor se je dvignilo.

podanikov so njen edini cilj. Te obljube se je zvesto držala vseh 34 let svoje vlade in l. 1762 je poročal o njej angleški poslanik: »Carica prekaša po nadarjenosti, pridnosti in znanju vse druge v tej deželi; morda se v sredstvih malo moti, toda njen namen je brez dvoma blagostanje in sreča Rusije.«

Katarina II. je bila zelo izvrstna poznavalka ljudi ter je umela z njimi ravnati; zato je imela udane in zveste svetovalce in pomočnike. Generalnemu prokuratorju senata je ob nastopu vlade pisala: »Ljubim resnico, ki mi jo morete brez strahu povedati; brez skrbi se morete z menoj pripraviti, ako to služi v dobro stvari. Laskanja ne ljubim in ga od Vas ne pričakujem, pač pa odkritosrčnost v občevanju in trdnost v službi.«

Prošnje na vladarja so se v Rusiji morale začeti tako-le: »Suženj Vašega Veličanstva prosi, klanjajoč čelo do zemlje...« — Katarina je odredila, da se v bodoče beseda »suženj« nadomesti z izrazom »podanik«, a besede o klanjanju do zemlje naj popolnoma odpadejo. V nekem svojem pismu se je podpisala kot »najbolj republikanska duša«, a v svojem dnevniku je zapisala: »Svoboda je duša vseh stvari, brez nje je vse mrtvo. Hočem, da se postave izpolnjujejo, a nočem sužnjev.«

V prvih 20 letih svoje vlade je izdala Katarina 123 razglasov »za olajšanje ljudstva«; samo enemu predmetu je posvetila večjo skrb: zgradbi mest, o čemer je izdala v navedeni dobi 144 razglasov.

Veliko se je trudila Katarina za dobro, človekoljubno pravosodje, za odpravo podkupljivi-

Pogreb prvomajskih žrtev v Berlinu. Na prvi krati je napis v ruščini: »Proletarci vseh dežel, združite se!«

Za duha in srce

Zborovanje PEN-klubov v Ljubljani

Kakor smo poročali že v včerajšnjem »Slovenskem listu«, so srbski književniki napravili v nedeljo izlet na Gorenjsko, v Bohinj k jezeru in k Savici in na Bled. Izlet se je kar najlepše posrečil in gostje so ponovno zatrjevali o neizbrisnih vtisih, ki so jih napravila nanje naši ljudje in naši kraji.

Včeraj ob 10 dopoldne se je začelo zborovanje belgrajskega, zagrebškega in ljubljanskega PEN kluba v dvorani zbornice za trgovino in industrijo v Ljubljani. Goste je v začetku pozdravil kot hišni gospodar tajnik Zbornice g. dr. Fr. Windišer in izrazil svoje veselje, da more pozdraviti zastopnike književne kulture v hiši, ki je izrazito delo slovenskega umetnostnega stremjenja in njegovega stvaritelja ter sad slovenskega gospodarskega dela. Nato se je začelo zborovanje, ki mu je predsedoval predsednik ljubljanskega PEN kluba O. Župančič, podpredsednik pa sta bila predsednik zagrebškega PEN kluba D. Domjanič in podpredsednik belgrajskega PEN kluba V. Petrovič. Obravnavali so se važni predlogi o razmerju med posameznimi klubi in o zastopstvu v zunanjem svetu, zlasti o zastopstvu na prihodnjem mednarodnem kongresu PEN-klubov na Dunaju koncem junija t. l. Zborovanje je trajalo do dveh in se je nadaljevalo ob štirih popoldne. Med tem odmorom so si gostje ogledali Jakopičev razstavo, Narodno galerijo in muzej. Zborovanje je bilo izredno zanimivo in je rodilo važne in zadovoljive zaključke glede medsebojnega kulturnega razmerja v zmislu vzajemnosti in glede jasnih smernic v slučaju zastopstva na mednarodnih tleh. Podrobnosti o zborovanju so klubskega značaja. Zborovanja so se udeležili poleg že prejšnje dni naznanjene šestorice srbskih književnikov iz Zagreba D. Domjanič, Vizner-Livadić, Curčin in Horvat ter večina članov ljubljanskega PEN-kluba.

Slovensko umetniško društvo. V nedeljo 12. t. m. se je vršil v sejni dvorani Delavske zbornice izredni občni zbor Slov. umetniškega društva. Zborovanja so se udeležili tudi umetniki, ki so svojčas izstopili iz društva, ter se je konstatiralo dejstvo, da je postala organizacija S. U. D. celotna, kompaktna skupina umetnikov modernih smeri sodobne slovenske umetnosti. Društvo se hoče udeleževati v prvi vrsti s svojimi skupnimi razstavami doma in v inozemstvu, ter s kolektivnimi razstavami posameznih svojih članov. Samostojno in enotno hoče društvo postopati tudi v vseh drugih umetniških zadevah v Sloveniji, kakor tudi ob prilikah prireditelj ali prikazatelj celokupne jugoslovanske umetnosti. Društvo stopi tesneje v zvezo z grupacijami umetnikov istih stremljenj v drugih centrih države. Za društvenega predsednika je bil izvoljen slikar Fran Trautnik, za tajnika arhitekt Domicijan Serrajnik, za blagajnika kipar Tine Kos.

Fêtes commemoratives à la mémoire d'Antonin Dvořák à l'occasion du 25e anniversaire de sa mort, je naslov mali brošuri na 16 straneh, ki ob priliki slavnosti ob 25letnici smrti največjega češkega muzikalnega genija opisuje kratko njegovo življenje in delo.

Dan bolgarske knjige. Na Veliko noč, dne 28. aprila je priredila sofijska Narodna Biblioteka enodnevno zgodovinsko knjižno razstavo od najstarejših časov do osvobodjenja. Izložila je ob tej priliki vse dragocene, javnosti sicer težje dostopne rokopise. — Zveza bolgarskih založnikov je priredila tekmo velikonočnega tedna v svoji uti razstavo vseh knjig bolgarskih pisateljev, ki so se na prodaj. Sploh se je praznoval dan bolgarske knjige po vsej deželi. Bolgarsko sofijsko izložbo je otvoril z molitvijo škof Pajisij, na kar je imel uvodno besedo dr. Radoslavov, glavni tajnik prosvetnega ministrstva. Pisatelj Ivan Minkov je podal pregled nove domače književnosti.

»Im Westen nichts neues«, roman Remarque-a, ki smo ga mi nedavno v teh stolpcih registrirali in v par potezah označili, zbija seveda poleg navdušenega občudovanja tudi odklanajočo kritiko. Nacionalistična kritika zameri pisatelju, da vidi samo negativne strani vojne, toda to je krivično, kajti R. pusti govoriti tako rekoč vojno samo v vsej njeni grozovitosti objektivnosti; da bi pa vojno tendenčno proslavljala, to se od takega resničnega in velikega umetnika pač ne more zahtevati. Opravičena je pa kritika, ki v tem delu vidi preveč materialistično usmerjenost, pomanjkanje metafizičnega in zlasti religioznega pogleda na stvari in popolno predanost golj animacijskim življenjskim gonom. Tako po pravici poudarja eden najboljših nemških katoliških kritikov Muckermann. Seveda R. slika generacijo, ki je res s temi čustvi in pogledi vojno doživljala, toda značilno je, da ni videl druge, ki so jo vojna doživljala pripeljala do spoznanja Najvišjega (Rainer Maria Rilke). Zlasti je za katoliško občutje žaljiva neka scena iz vojne bolnice. Pomisliti je seveda, da je R. protestant. — o —

Julien Green: Léviathan. Julien Green, klub svojemu angleškemu imenu francoski pisatelj, je pravkar izdal v založbi Plon, Paris, svoj najnovejši roman »Léviathan«. Že s svojimi prejšnjimi deli »Mont-Cinère« in »Adrienne Mesurat«, si je Green ustvaril zelo dlično mesto v sodobni francoski književnosti. »Léviathan« pa prekaša v vsakem oziru vsa njegova dosedanja dela in je kar senzacija poslednjega časa na francoskem knjižnem trgu. Čitatelj kmalu spozna, da ustvarja Green močno pod vplivom Marcela Proust, tega ploditelja povojnega francoskega slovestva, čigar vplivu so podlegli vsi novejši pisatelji brez izjeme. Seciranje najznejših zunanjih in notranjih pojavov in dogodkov do tiste meje, ko ne ostane več nobene skrivnosti, nobenega prostora med vrsticami za čitateljevo fantazijo, je vsebina Proustovega dela. Greenu se je pa posrečilo navzile uporabi te metode pisanja ohraniti in še nedogranega. Zato mu moremo pripisati to možnost kot posebno vrline. Vsekakor je »Léviathan« vreden pozornosti, ki mu jo posveča ne le francoska, ampak tudi inozemska kritika, in v polni meri zasluži pohvale, ki jih skoro brez izjeme žanje. s. š.

»Vigreda«, dekliski list, številka 1. maja je posvečena Sv. Ivani Darc ter prinaša njeno sliko. Pripovedke so fine.

Dr. P. Strmšek: Zur älteren Geschichte der westlichen Südslawen, brošura na 81 straneh v oktav-formatu, izdana od Muzejskega društva v Mariboru, 1929.

»Korabelje« je naslov književni reviji, ki je začela izhajati v Splitu in bo štirikrat na leto prinašala prispevke dalmatinskih pisateljev.

NEMŠKE KNJIŽNE NOVOSTI.

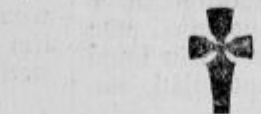
Ch. Maylan je napisal nadvse aktualno knjigo »Freude tragischer Komplex«. Eine Analyse der Psychoanalyse (Reinhardt, München, str. 215), kjer do dna kritizira Freudovo psihoanalitično metodo. — Jezuitski pater Maks Pri-billa, ki je že večkrat skušal zblžiti stare, večnoveljavne resnice krščanstva s moderno kulturo, je pri Herderju v Freiburgu objavil novo delo »Um die kirchliche Einheit, Stockholm, Lausanne und Rome (str. 332). — K. D' Ester je napisal dobro in drobno študijo »Zeitungswesen« (str. 152), Hirt, Breslau. — Amalthea Verlag na Dunaju je izdal veliko delo »Prozes der Diktature« s prispevki Bernarda Shawa, prof. A. Einsteina, Walterja Mola, F. von Unruha, jezuita Petra Muckermanna znanega publicista J. Sauerweina, Andréja Mauroisja in drugih. Na to odlično delo opozarjamo posebej. — Nemški dramatik Georg Kaiser bo v kratkem dokončal knjigo proti amerikanizmu in amerikanizaciji Evrope. Knjiga bo imela naslov »Der fünfte apokalyptische Reiter: Amerikas in bo izšla v založništvu Piper v Monakovem.

Novosti Knjižnice Francoskega instituta v Ljubljani. (Seznam št. 3.) Maurice Rostand: Napoléon IV. — M. Constantin Weyer: Un homme se penche sur non passé. — Ignace Legrand: La Patrie intérieure. — François Mauriac: Genitrix. — Paul Alexis: La fin de Lucie Pellegrin. — Albert Dauzat: Les Argots. — Pierre Benoit: Le Puits de Jacob. — Colette: Le voyage égoïste. — Jérôme et Jean Tharaud: Notre cher Péguy, tome I in tome II. — François Mauriac: Le Baiser au Léprieux. — André Birabeau: Le jardin aux vingt-cinq allées. — Israel Zangwill: Comédies du Ghetto. — Maurice Maeterlinck: L'Oiseau bleu. — Paul Alexis: Emile Zola. Notes d'un ami. — Isaiab Bowman-Jean Brunhes: Le Monde nouveau. — Joseph Barthélemy: Traité élémentaire de Droit constitutionnel. — Louis Réau: Histoire de l'Expansion de l'Art français: Belgique et Hollande; Suisse, Allemagne et Autriche; Bohême et Hongrie. — Isti: Histoire de l'Expansion de l'Art français moderne: Le Monde Slave et l'Orient. — Georges Dumas-Th. Ribot: Traité de Psychologie, tome I in tome II. — Philéas Lebesgue, Pages choisies. — Dom Henri Leclercq: La Vie Chrétienne primitive. — Gustave Cohen: Le Théâtre Religieux en France au Moyen Age. — Edmond Estève: Emile Verhaeren (1855 do 1916). — Pierre Gauthiez: Paris; Tome I, 2, 3. — Max Jacob: L'Homme de chair et l'Homme Reflet. — Philippe Soupault: Voyage d'Horace Pirouelle. — Raoul Blanchard: Les Alpes françaises.

KUBICNA RACUNICA za okrogel, rezan in tesan les, sestavi Mirko Logar, 1929, je v našem kmetiskem in lesnem gospodarstvu neobhodno potreben pripomoček, s katerim se na podlagi premera in dolžine takoj najde kubična mera tako za en hlo ali za poljubno število hlobov (do 100) kakor za tramove in to pri slednjih ne samo v metrih, ampak tudi v čevljih in colah. Knjižica, ki mora biti v žepu vsakega našega gospodarja z lesom, stane 45 Din in se naroča v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

PARNI STROJ IN PARNA TURBINA, spisal inž. Gvidon Gulič, Ljubljana 1927, seznaja naše strojnike in obratovodje s parnim strojem in turbino ter najvažnejšimi delovnimi stroji v našem gospodarstvu, uvajajoč obenem v ravnanje z njimi. Knjiga, kateri so pridejane slike in strokovni slovarček, stane vezana 80 Din in se naroča v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

PRAKTIČNI SADJAR, spisal M. Humeč, Ljubljana 1923, je najbolj priljubljena knjiga v našem kmetiskem gospodarstvu. Na izredno praktičen način in na podlagi mnogostevilnih lepih slik se tu nudi pouk v pridelovanju sadja. Knjiga se naroča v Jugoslov. knjigarni v Ljubljani in stane 80 Din.

Sporočam v svojem, kakor v imenu svoje mame, brata in sestre, da je naš ljubljani sin, oziroma brat, gospod

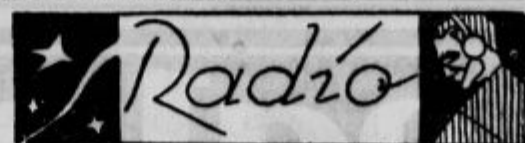
Ivan Strah

danes, 13. maja, ob pol 4 popoldne kot 21 letni mladenič za vekomaj zatisnil svoje oči v vojaški bolnici v Karlovcu kot vojak 4. pionirskega bataljona.

Komaj 20 dni vojak je nenadoma zbolel za pljučnico, ki mu je po par dnevih težkega trpljenja upihnila luč življenja. Pokopali ga bomo 15. maja v Karlovcu.

Na Ježici, dne 13. maja 1929.

Franjo Strah.

Programi Radio-Ljubljana:

Torek, 14. maja: 12.30 Reproducirana glasba. — 13.30 Casovna napoved, reproducirana glasba. — 13.30 Borzna poročila. — 17.00 Koncert Radio orkestra. — 18.30 Zgodovina Slovencev, prof. Kranjec. — 18.30 Zur Gegenstandstheorie der Persönlichkeit. Znanstveno predavanje v nemškem jeziku, vseuč. prof. dr. Veber. — 19.00 Nemščina, ga. dr. Piskernik. — 19.30 Naše sosedne države: Geografski oris Dunaja, dr. Bohinec. — 20.00 Schwab: Kandida, izvajajo člani narodnega gledališča. — 21.00 Koncert Radio orkestra. — 22.00 Casovna napoved in poročila. — 22.15 Prenos programa inozemskih postaj.

Sreda, 15. maja: 17.00 Koncert Radio orkestra. — 18.00 Fr. Finžgar: Za kruhom, otroška igra, izvajajo gojenci Marjanišča. — 18.30 Iz rastlinstva, ga. dr. Piskernik. — 19.00 Srbohrvaščina, prof. Mazovec. — 19.30 Zgodovina Slovencev, prof. Kranjec. — 20.00 Koncert kvarteta »Zikac«. — 22.00 Casovna napoved in poročila.

Drugi programi:

Torek, 14. maja.

Belgrad: 12.10 Gramofonske plošče in poročila. — 20.00 Pravljice. — 20.25 Radio kvartet. — 21.20 Predavanje: Naša kolonizacija na jugu. — 21.55 Poročila. — 22.05 Dijaški tamburaški orkester. — **Zagreb:** 13.15 Plošče. — 17.00 Poljudni koncert: jugoslovanska glasba. — 20.30 Koncert v proslavo 3 letnice zagrebške radio postaje. — **Praga:** 11.15 Gramofonske plošče. — 12.30 Orkester. — 16.30 Popoldanski koncert. — 17.50 Predavanje: Češka pred 1000 leti (nemško). — 19.05 Orkester. — 20.30 Koncert Ade Sari. — 22.20 Lahka glasba. — **Stuttgart:** 12. Plošče. — 15.45 Predavanje: Vpliv šole na značaj. — 16.15 Popoldanski koncert. — 19.30 Pesniki. — 20.00 Koncert pesmi, nato instrumentalna glasba. — **Toulouse:** 12.45 Koncert in petje. — 20.30 Koncert vojaške godbe. — 20.00 Operni odlomki. — 21.45 Plesna glasba. — **Bern:** 16.30 Za gospodinje. — 17.00 Koncert. — 20.00 Gasparone, opereta. — **Katovice:** 12.10 Plošče. — 17.55 Koncert iz Varšave. — 19.20 Prenos opere. — **Rim:** 13. Trio. — 17.30 Orkestralni koncert. — 20.45 Vokalna in instrumentalna glasba. — **Berlin:** 15.30 Poezija velemesta. — 17.00 Koncert. — 18.20 Knjige. — 20.10 Večerna zabava. — 21.30 »Mesto brez spanja« slike iz berlinskega življenja. — **Dunaj:** 11.00 Kvartet Silving. — 16.00 Orkester. — 17.40 Glasba za otroke. — 20.00 Koncertna akademija slepih. — 21.20 Koncert madrigalnega zbora. — **Milan:** 11.15 Plošče. — 16.30 Otroško petje. — 17.00 Koncert kvinteta. — 20.30 Vokalna in instrumentalna glasba. — 22.00 Pesta glasba. — **Budapest:** 9.15 Trio. — 11.00 Koncert godbe na pihala. — 12.00 Zvonjenje. — 17.40 Šramel koncert. — 19.30 Igra. — 22.30 Koncert ciganske godbe.

Moderni boter ne kupi bir-mancem več ure, ampak Radio Ljubljana Radio aparat

Sport

Lahkoatletske tekme. Na Binkoštni ponedeljek bodo na Stadionu ob devetih dopoldne lahkoatletske tekme, ki jih prireja J. O. Z. Tekmovalo se bo v peterboju, v teh od 100 do 3000 metrov, v metu diska in kopja, v suvanju krogle in v skokih. Priglasenih je lepo število lahkoatletov. Med drugimi: Soukal, Lojk, Majhenič, Jeglič, Finec, Smersur, Natlačen, Vrhovec. Občinstvo vabimo, da se udeleži tekem v čim večjem številu. Polovična vožnja je dovoljena.

Nedeljski športni dogodki. V Ljubljani se je odigrala finalna tekma za prvenstvo Slovenije. Primorje si je priborilo prvenstvo Slovenije z 5:4 (4:1). Zmagajo je prinesel prav za prav boljši sistem. Maribor je lepo zaigral, samo odločilnih strelav na gol ni bilo. Svoboda je povodom svoje proslave 10 letnega obstoja povabila Beljaške Atletike in jih premagala z lahkoto 4:1 (2:1). V predtekmi so premagali juniorji Svobode rezervno Grafike z 6:2, rezervna Svoboda pa prvo moštvo Grafike z 3:1. Juniorske tekme so končale Jadran: Hermes 4:3, Ilirija: Slovan 3:0 p. f. Prvenstvena tekma 1b razreda Reka: Krakovo 3:1. V Celju je kombinirano moštvo Ilirije po naravnost vzorni igri premagalo S. K. Celje z 12:1 (5:0). Motokolesarska Ilirija je priredila otvoritvene kolesarske dirke na progi Vič — Vrhnik. Tekme so uspele nad vsa pričakovanja. Zlasti so se odlikovali novinci. Hazena družine Ilirije je v Pljuju tamošnja družina premagala v prvenstveni tekmi z 13:5 (5:1). Revanžno tekmo proti sofijski Slaviji je zagrebški Gradjanski nezasluzeno z 2:1 odločil v svojo korist. V Splitu je Hajduk Dunajski B. A. C. prvi dan premagal z 6:2, drugi dan pa dosegel neodločen rezultat z 2:2. V Belgradu sta tekmovali mestni reprezentanci Subotice in Belgrada z 2:1 za Belgrad. — Od važnejših inozemskih tekem je omeniti predvsem zmagao Anglije nad Belgijo z 5:1, Berlina nad Parizom z 5:0.

S. K. Ilirija, lahkoatletska sekcija. Danes popoldne ob petih redni trening, obvezen za vse atlete. Po treningu kratek, a izredno važen sestanek v klubovi sobi v kavarni »Evropa«.

S. K. Ilirija (iz tajništva). Današnja seja načelstva se ne vrši v običajnih prostorih, kakor je bilo objavljeno, temveč v hotelu Union, kjer se vrši istočasno poslovilni večer trenerja JZSS ing. Hansenu. Poleg gdi, ki tvorijo načelstvo, se vabijo k tej seji tudi vsi ostali odborniki. — Tajnik.

Članstvu S. K. Ilirije! Za razvoj našega smučarstva vevalezni trener ing. Hansen nas zapuša. Vrača se v svojo domovino. JZSS mu priredi danes zvečer v beli dvorani hotela Union poslovilni večer. Odbor S. K. Ilirije poziva vse svoje članstvo, zlasti pa vse svoje smučarje, med katerimi je deloval ing. Hansen s tolikim uspehom, da se tega večera udeleže korporativno. — Odbor.

Slovensko planinsko društvo podružnica »Peca« Mežica-Crna javlja, da se odpre Uletova koča na Peci za letošnjo sezono dne 19. maja t. l. t. i. ob priliki binkoštnih praznikov. Dne 19. maja ob osmih zjutraj bo opravil službo božjo č. g. dr. Jehart, predsednik Aljaževskega kluba. Planinski zbor zapoje nekaj pesmic. Preskrbljeno bo vsestransko za dobro jed in pijačo ter zabavo. Od tega dne dalje bo koča stalno oskrbovana in bo nudila turistom vse udobnosti. Za dneva sezonske otvoritve bo instaliran v koči tudi radio. Koča bo oskrbovana do 30. septembra 1929 Zveza z avtobusom od vseh vlakov do Mežice in Črne ugodna. Vabimo torej vse ljubitelje planin, da posetijo te dni našo obmejno ostoianko — sivo Peco.

Dopisi

Trbovlje

Podražitev lesa. Jamski les, katerega je rudnik več let plačeval kmetom po 150 do 175 Din za m³, sedaj naprej plačuje po 200 Din za m³. Akoravno za jamske potrebe ni treba uporabljati prvovrstnega, vseeno rudniku zmanjka v poletni dobi lesa, ker imajo kmetje dovolj dela na polju, zato tudi povisek.

Praznovanje ob binkošti. Že v soboto pred binkoštno nedeljo bo delavstvo pri rudniku praznovalo radi popravi v Savarovu in Separaciji. Praznovalo se bo bode tako 3 dni. Da bi se le pozneje ne praznovalo, to željo gojijo rudarji, ki so skoro vsa povojna leta trpeli na tej nadiži.

Rudnik deponira. Zdraba ima že precejšnje število vagonov deponiranega, čeprav je sedaj čas, ko se kurijo opekarne, apnenice, ki večidel uporabljajo te vrste premog. Tudi kosovec je že prišel na vrsto. Za prostore zaloga premoga se bodo letos napravila nova ležišča, ki bodo segala do pod vrh hriba ob Separaciji in se bo dovažal premog pod vrh hriba s posebno napravo, ki bo rabila malo delavcev. Ravno tako maslinčno se bo de depot izpraznjeval.

Zaobljuba rudarjev. Kuga je pred kakimi petdesetimi leti neusmiljeno kosila po našem kraju, in je posebno med rudarji zahtevala mnogo žrtve. V tej stiski so rudarji sklenili in se zaobljubil, da napravijo vsako leto romanje, enkrat na Sv. Planino, drugo leto pa v Retje, in to na binkoštni ponedeljek z rudarsko zastavo in godbo na čelu. Do okoli leta 1895. so rudarji bili tudi pogoščeni s štruko in vrčkom piva. Sedaj je bratovska skladnica ukinila te stroške. Letos bo romanje na Sv. Planino.

Hrastnik

Pred Božičem 23. dec. sta bili gospej Babii ukradeni dve kuri. Naslednji dan je slučajno brivec Rakar natovoril v košaro par zajcev, katere so za praznike ubili. To stvar je slučajno videla starejša ženska, ki je povedala oročnikom, da je že omenjeni brivec kure v košaro natovoril. Stvar je romala na sodnijo, kjer je bilo zaslišanih 8 prič, ki so vse s stvarnimi dokazi dokazale neresničnost trditve, nakar je bil g. Rakar oproščen. **Cela** Rakarjeva družina je morala med tem časom veliko pretrati. — Steklarna je prišla z delom pri predvadi brusilnice. To podjetje hitro napreduje.

V četrtek se je vršilo zborovanje posestnikov iz Hrastnika in Praprotna ter hrastniških občinskih odborikov v prostorih deške šole. Predmet razprave je bil vodovod. Zborovanje je otvoril in vodil občinski svetovalec g. Malovrh, ki je povdaril nujno potrebo vodovoda. G. ing. Droic je bil mnenja, da vodovod ni tako nujna zadeva. G. Pečnik je v imenu steklarne ugotovil potrebo vodovoda. Zastopnik kemične tovarne se je pridružil ravnatelju g. Droicu. Govorili so še gg.: Lebar, Pust, Roš, Hofbauer in Arnssek, nakar je predložil g. Lebar sledečo resolucijo: Posestniki in davkoplačevalci iz Hrastnika, Praprotna in Studene zbrani 9. maja 1929 v deški šoli in Hrastniku ugotovljajo, da se ni doslej Hrastniku z okolico že desetletja sem od strani občine Trbovlje nudilo tega, kar se je Trbovlju. In vendar ima ta kraj, ki obsega eno šestino vsega prebivalstva občine Trbovlje, pravico do vseh onih dobrin, ki jih uživajo Trbovljci. Zahtevamo z vso odločnostjo, da se zamujeno popravi, zlasti da se v najkrajšem času prične za gradnjo prepotrebne vodovoda. Smatramo, da bi vsako oklevanje v tem oziru od strani občine bilo v nasprotju z programatično izjavo sedanje vlade, ki nalaga občinam dolžnost, brigati se zlasti za šolstvo, sanitarne in socialne naprave. Resolucija je bila soglasno sprejeta. Občinski odborniki so izjavili, da se bodo za stvar zavzeli. — Za dosegajo cilja se je izvolil odbor, v katerem so gg.: Malovrh Karl, Roš Ferdo, Hofbauer Lojz, Arnssek Janko, Pečnik Franc, Restar Jakob, Zupac Franc, Plaznik Ivan in Logar Karl. — V ponedeljek ob pol 7 zvečer se vrši popis krojačev v Trbovljah v šoli na Vodi, nakar se prične krojaški prikrejvalni tečaj. V Hrastniku tečaja ne bo, ravno tako ne bo tečaja za šivilje. — Trb. prem. družba gradi poleg železniškega mostu pri Birtiču novi leseni most.

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 20. uri zvečer.

14. maja, torek: Zaprtlo.
15. maja, sredo: »Igra ljubezni in smrti.« Premijera. Premijerski abonma.

OPERA.

15. maja, sredo: Ob 15: »Rdeči talar.« Prireditelj Podmladka Rdečega križa.
16. maja, četrtek: Ob 20: »Rdeči talar.« Prireditelj Podmladka Rdečega križa.

Mariborsko gledališče

14. maja, torek, ob 20: »Proces Mary Dugan.« Ab. B. (Kuponi.)
15. maja, sredo: Zaprtlo.

Prireditve in društvene vesti

Geografsko društvo na univerzi opozarja na današnje predavanje prof. Kuščerja o »Geografskem pomenu sladokovodne faune«. Predavanje se vrši kot običajno v predavalnici št. 77 in prične ob 6 zvečer. Vstop prost.

Prireditelj Pomladka Rdečega križa. V sredo 15. t. m. ob treh popoldne in v četrtek 16. t. m. ob osmih zvečer priredi Pomladka Rdečega križa I. drž. gimnazijo v opernem gledališču senzacionalno Briouxjevo igro: Rdeči talar. Dejanje posnetek zamotan in usodnih sodnijskih dogodkov in je zato ta igra imela na vseh evropskih odrih izvanreden uspeh. Na Angleškem je bila ta igra prepovedana in ko je bil slučajno pred leti angleški kralj na Dunaju, kjer se je igrala ta igra, si jo je ogledal in baje izrazil: »Žame je ta igra na vsak način zelo poučna«. Vlogo sodnika je med drugimi igral na hrvaškem odru pokojni Borštnik. Dijaštvo je prevzelo težko nalogo z vzporeditvijo te igre. Zato smo prepričani, da se bo občinstvo kakor vedno, tudi letošnji prireditvi naših gimnazijev polnoštevilno odzvalo.

Redni občni zbor stavbene zadruge »Slovenski dom« v Ljubljani, r. z. z. o. z. bo v torek 21. t. m. ob 15 v posvetovalnici Jugoslovanske tiskarne z nastopnim dnevnim redom: 1. Poročilo načelnika, tajnice in blagajnika. 2. Volitev načelstva. 3. Volitev nadzorstva. 4. Slučajnosti. — Načelstvo.

Pevski zbor Glasbene Matice. V sredo 15. ob 20. uri vaja za ženski in moški zbor. Vsi in točno. Odbor.

Akademski klub za društvo narodov opozarja člane in prijatelje, da se bo vršil seminarski sestanek danes, 14. t. m. ob pol 18. uri na univerzi, soba št. 69. Predavalji bodo: kol. Planinšek: Pan-evropa in kol. Alujevič: Osnovne ideje mediteranske in balkanske politike. Udeležba za člane obvezna. — Vodja seminarja.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Ček račun Ljubljana 10.349. Tel. št. 23-28.

Službe iščejo

Pridno dekle

iz boljše kmet. hiše želi službe k boljši krščanski družini. Nastop takoj. Naslov v upravi pod št. 5166.

Oženjen par

brez otrok želi službe; mož k živini, žena pa za hišna in poljska dela. - Naslov vila Gozdni dvor, Selnica ob Dravi.

Gospodična

vešča samostojnega knjigovodstva in korespondence, želi primerne mesto, najraje na deželi. Perfektna strojevska, popolna v srbohrvaščini, cirilici, slovenščini in italijanščini. - Ponudbe na upravo »Slov.« št. 5238.

Službo dobe

Hlapec

priden in trezen, se sprejme h konjem. A. M. Zorman, Stari trg, Ljubljana.

Kuharica

perfektna, 35-45 letna — se sprejme. Plača 500 Din. Mara Nedeljković, Zemun, Kralja Aleksandra 15.

Hlapec

pošten in trezen, vajen konj in poljskega dela, se sprejme pri M. Rutar, Sv. Petra 47, Ljubljana.

Mlado dekle

k dveletni punčki sprejme. Dopise na upravo »Slov.« pod značko: »Skrbna« št. 5233.

Trgov. pomočnika

agilnega, spretnega prodajalca, zmožnega slovenščine in nemščine — sprejme galanterijska trgovina. Natančne ponudbe s sliko na upravo »Slov.« pod »Galanterija« št. 5083.

Krojaškega vajenca

sprejemem takoj; hrana in stanovanje v hiši po dogovoru. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 5241.

Vrtnarja

treznega in marljivega — dobro izvežbanega in poštenega, takoj sprejemem v službo pod ugodnimi pogoji po dogovoru. - Naslov v upravi »Slov.« pod št. 5239.

Dve trdki alkoholne

stroke — iščeta

POTNIKE

za Slovenijo

- Oglasiti se je v pisarni Društva trgovskih potnikov in zastopnikov za Slovenijo, Ljubljana, Gosposvetska c. 2, dvorišče.

Prodamo

Puhasto perje

kg 38 Din, razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Izkoristite priliko, dokler traja zaloga. L. Brozović, kemiška čistilna perja, Zagreb, Ilica 82.

Proda se

v bližini Maribora dva vagona jabolčnika in 10 polovnjakov vina — vse lastni izdelek. - Naslov v upravi »Slov.« v Mariboru.

Osebn. Daimler avto

v popolnoma dobrem stanju, 22-27 k. s., zeleno (temno) pleskan, skoraj nove pneumatike — 1 rez. kolo, 4-6 sedišča, težak 980 kg, rabi zelo malo bencina, razsvetljava na karbid, taksa plačana, se takoj proda za 18.000 Din. Voz se lahko ogleda v Mojstrani ali na Jesenicah, in je pripravljen za gg. potnike ali pa na deželi za avtotaksa. Vprašanje na ravnateljstvo Mihajla Rozmana, Mojstrana (Gorenjsko).

Parcela

v izmeri 754 m² ob Dunajski cesti, nasproti Stadionu ob stadionski vili, se proda. Natančnejša pojasnila je dobiti pri ravnateljstvu Vzemne posojilnice, Ljubljana, Miklošičeva cesta 7.

Kolarskega lesa

jesenovega, rezanega, en vagon, in večjo množino suhih jesenovih kolesnih špic proda Petkovšek Franc, kolar, Drenov grič 28, pošta Vrhnika.

Krasno tele

(bikec) montažne pasme, 6 tednov staro, je naprodaj. Cesta v mestni log št. 31, Ljubljana.

Spovednica

dobro ohranjena, se odda v Ljubljani. - Kje, pove uprava »Slov.« št. 5240.

Gramofon

dobro ohranjen, z 28 ploščami, slovenske, hrvatske in srbske vsebine, za 500 Din naprodaj. - Ponudbe na upravo »Slov.« pod št. 5237.

Marmornato mizo

240x140x12 cm, s stolom in 13 m Evart verige za transmisijo — se proda. - Naslov v upravi »Slov.« pod št. 5179.

Travniki in parti

na Barju se naprodaj. Plačilo tudi na obroke. Franc Pust, Strelška 33.

Kupimo

Kupim

hrastove hlode. - J. Pogacnik, Ljubljana, Kralja Petra trg 8.

Otroški voziček

dobro ohranjen, kupim. - Ponudbe na upravo »Slov.« pod A. Z.

Kupim cilindri-blok

za voz Fiat tipa 18 BL, rabljen, v dobrem stanju. Ivan Ogrin, stavbenik, Ljubljana, Grubarjevo nabrežje št. 8.

Stanovanja

Sobo išče

v sredini mesta gospod. Ponudbe upravi »Slov.« pod šifro »Doktor«.

Stanovanje

obstoječe iz ene sobe in kuhinje, išče mirna stranica brez otrok. Naslov pove uprava »Slov.« pod št. 5251.

Meblovana soba

mesečna, se odda s 1. junijem. Naslov v upravi pod št. 5252.

Komfortno STANOVANJE

v centru mesta, obstoječe iz starih sob, kuhinje, kopalnice in pritliklin, se odda. Ponudbe na upravo »Slov.« pod: »Zračno stanovanje« št. 5244.

Vnajem

Lepi uradni prostori celo drugo nadstropje na Turjaškem trgu št. 3, obstoječi iz sedmih velikih sob, se oddajo s 1. avgustom v najem. Reflektanti na se zgledajo čimprej pri Kmetijski družbi v Ljubljani.

Gostilno

v prometnem kraju vzajem s 1. julijem v najem. - Ponudbe na oglaš. odd. »Slov.« pod značko »Eksistencija«.

Posrestva

Trgovsko hišo

veliko, prvovrstno, v središču mesta, na progi Kranj-Jesenice, prodam vsled nakupa manjše hiše. Reflektanti, javite se pismeno do 20. t. m. na upravo »Slov.« pod »Mercator 300« št. 5084.

Obrt

Jermenarska obrt

stara in dobro vpeljana, v Ljubljani, naprodaj. Naslov v upravi pod št. 5125.

Poizvedbe

Kanarček je ušel.

Pošten najditelj naj ga proti nagradi vrne Trdinova ulica 2, III. nadst.

Pouk

Šoferska šola

prva oblast. koncesijon., Camernik, Ljubljana (Jugovost), Dunajska cesta 36. Telef. 2236. Strokovnjaški teoretičen pouk in praktične vožnje na različnih modernih avtomobilih, s pričetkom vsakega prvega.

Radio

Radio Neutrovax A2S prodam. 45 evropskih postaj. Amerika na kratke valove. - »4000 Din«.

Razno

Birmanska darila! L. Vilhar arar Ljubljana Sv. Petra 36

Oves in koruzo

kupite najceneje pri tvrdki A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24. Veletrgovina z žitom

Bencin motor

Gnojnični voz Stiskalnice za seno Tovorni avto Doro na vzmeteh Pletilni stroj Železne blagajne Kopirne preše Plinski aparat Slamo Vreče Razne steklenice Sidra (Anker) proda FRANC STUPICA, železnina v Ljubljani, Gosposvetska cesta 1.

Drva za kurjavo

(odpadki od žage) v vsaki množini, se dobe pri:

IVAN SIŠKA,

parna žaga in tovarna parketov, Ljubljana, Metelkova ulica 4.

Za birmo

Fotografski ateljei novo otvoren; najmodernejši aparati, najnovejše svetlobne naprave. — Foto Meyer, Maribor, Gosposka 39.

Vsakovrstno zlato kupuje

po najvišjih cenah. CERNE, juvelir, Ljubljana. Wolfova ulica št. 3.

Fotograf. potrebščine

in vsakovrstne aparate, tudi na obroke, kupi pri strokovnjaku. Fotografsko specialno podjetje: Meyer, Maribor, Gosposka 39.

Samo v gostilni na

MESTNEM TRGU POD SKALCO se toči pristno rudeče vino čez ulico po 10.- Din

ter mnogo drugih pristnih vin. Abonent, izborna hrana! Celodnevno 12 Din.

Ajdova moka

po 5 Din fini zdrob iz argentinske koruze, po 4.30 Din fina moka št. 0 iz banaske pšenice, po 4.30 Din. Razpošilja od 25 kg naprej: Pavel Sedej, umetni mlin, Javornik, Gorenjsko.

Kameninaste cevi

dobavlja vsako množino

MATERIAL, trg. d. z o. z.

Ljubljana, Dunajska cesta 36.

Nova avtomobilska zveza

Otvoritev v četrtek!

Avtobus vozi iz Ljubljane: Marijin trg, Vevče, Zgornji in Spodnji Kašelj, Zalog — in nazaj ter se bo na željo potnikov poljubno ustavil. - Mesečne in tedenske karte! - Občinstvu se priporoča avtopromet

Franc Grad

posestnik in gostilničar, Zg. Kašelj, p. D. M. v Polju.

Hrastovih surovih frizov

(Schmalfriesen), se kupi vsako množino, od dolžine 25-60 cm, širine 4, 5, 6, 7 in 8 cm, la in la, v polsuhem stanju za takojšnjo in poznejšo dobavo (do julija) proti takojšnjemu plačilu. Prosi se za obvezne ošte z navedbo cene pod šifro »Export frizov« upravi Slovenca v Ljubljani št. 5070.

LUTZ in MONOLIT peči

ŠAMOTEŽ, najcenejša, prvovrstna šamota za peči in štedilnike. — Elektromotorji CONZ Altona Bahrenfeld. Ing. Guzelj, Ljubljana VII. Telefon 3252 Jernejeva c. 5 Telefon 3252

Tesarstvo - Mizarstvo - Lesna industrija

Podpisani si dovoljujem javiti cenj. javnosti, da sem opremil svoje podjetje z najmodernejšimi mizarškimi, tesarskimi in lesno-industrijskimi stroji, nakar se cenjeni javnosti najtopleje priporočam za vsa v to stroko spadajoča dela.

FRAN MARTINEC

mestni tesarski mojster, LJUBLJANA - Prule 8. — Telefon 2482.

Opozarjamo na 'Mali oglasnik'

v našem dnevniku. — Poslužujte se ga ob vsaki priliki,

T. C. Bridges:

Na pomoč!

35

Roman.

»Ali govorite angleško, senjor?« začne Jim. »Seveda. Znam angleško. Torej ste vi Anglež?« »Da, gospod. Ime mi je James Selby Tistile človek,« pokaže na Gadsdena, »me je v sosednji hiši zaprl, moj prijatelj Sam Lusty pa me je rešil. Lovili so naju pa sva se zatekla v vaš vrt.«

Širokoplečati mož za hip od presenečenja kar strmi, nato pa se naenkrat glasno zasmeje.

»Igra pri mojih vrtnih vratih!« vzklikne. »To je pa silno zanimivo!«

Jim pa pokaže na Gadsdena. »To ni igra, gospod! Vaš panter ga je umoril!«

Oni drugi pa se zopet zasmeje.

»Umoril! Ne, prav gotovo ne. Pinto ni še nikogar umoril. Je prav tak kakor vaš angleški bulldog. Varuje mi vrt in zbije na tla vsakega vlomilca, mori pa ne.«

»Resnico govori,« se zdaj zasliši Samov glas; in Sam skoči z drevesa, rekoč: »Gadsden se premika.«

»Pustili bomo torej Pinta, da ga varuje, mi pa pokličemo policijo,« pravi njihovi novi prijatelj.

Gadsden se s težavo spravi na noge. Nato pa izvleče pištolo in pravi mirno: »Tega panterja ustrelim, ako se mi znova približa.« Čeprav je bil Jimu Gadsden hudo zopern, si vendar ni mogel kaj, da ne bi občudoval njegovega hladnega poguma. »Pustite me, da odidem,« dostavi Gadsden, »pa ne boste ničesar več o meni slišali — zaenkrat.«

Širokoplečati mož stopi naprej. »Senjor, če niste najboljši strelec, ki nikoli ne zgreši, vam ne bi sve-

toval streljati na mojo živalco, kajti ako je ne ubijete takoj, bo pa gotovo ona ubila vas. Če bi se ji to ne posrečilo, bi vas pa jaz preganjal do kraja zemlje!«

Zdaj se pa tudi Gadsden zazre vanj. »O, zdaj vas spoznam! Vi ste senjor Valda! Smatram vas za toliko modrega, da me pustite oditi.«

Jim je kar poskočil, ko je zaslišal ime in vzkliknil: »Veliki pevec! Slišal sem vas na svoj radio. Takoj se mi je zdelo, da mi je vaš čudoviti glas znan!«

»Hvala vam, fant moj!« odvrne Valda. »Zelo ste ljubezniv. Zdaj pa je od vas odvisno, da poveste, ali naj vašemu ječarju dovolim oditi ali ne.«

Jim je hitro mislil. Če Gadsdena zgrabijo in če tudi ne strelja, bodo imeli sitnosti s policijo, nato posla s sodnijo in morda se bodo s tem v Rio hudo zakasnili. Časa pa vendar niso smeli zapravljati, ako so hoteli Uptonu rešiti.

»Da,« reče hitro; »ako mi izroči moj radio, ki je v njegovi hiši, lahko odide.«

34. Na kaj se je spomnil Valda.

Valda je sam šel s fantoma po radio in Gadsden jih je mirno gledal, ko so ga jemali proč.

»Vsa zadeva me jako zanima,« reče nato Valda. »Ali bi hotela iti k meni na večerjo in bi mi vso zgodbo povedala?«

»Nobene stvari rajši,« pravi Jim hrepeneče, »toda moj gospodar profesor Thorold, me gotovo išče po vsem mestu.«

»Kje pa stanuje?«

»V Alcazarju,« mu pove Jim.

Torej mu bomo telefonirali, pozneje pa vaju sam s svojim avtomobilom popeljem k njemu.«

Ko je Valda fanta pripeljal v dvorano svoje lepe hiše in je Jim v velikem zrcalu s srebrnim okvirom zagledal svojo sliko, je kar odletel.

»Gospod, takle vendar ne morem k vam!« reče s prestrašenim glasom.

Vakda ga pogleda in se zasmeje, kajti Jim je bil

res v strašnem stanju. Obleka je bila vsa v capah, lasje razmršeni, po obrazu in po rokah pa je imel polno zelenih in črnih madežev.

»Upam pa, da vas bo mogoče utrditi, kakor pravijo naši ameriški prijatelji,« se nasmehne Valda. »Pojdite v mojo oblačilnico, pa bomo videli, kaj se da narediti.«

Tu spregovori Sam in pove Valdu:

»Dajte mu najprej kaj piti, gospod! Gadsden ga je ves dan imel zaprtega brez hrane in vode, ker mu je skušal izvabiti naše tajne.«

Valda se ob teh besedah kar zgrozi in takoj pozvoni. Takoj se nekdo prikaže in minuto kasneje je Jim že pospravil veliko čašo izborne pijače z ledeno mrzlim sadnim sokom.

Čez četrte ure so se Valda in oba fanta usedli k večerji; v veliki, hladni sobi, je brnela električna pahljača in vetrila zrak. Ko so bili z jedjo gotovi, se Valda v svojem stolu nasloni nazaj in pravi:

»No, Selby, zdaj nam pa povejte vso zgodbo!«

Jim pa se ozre na Sama.

»Gospod, ta naj začne! Na Angleškem sva se ločila in jaz kar gorim od radovednosti, kako je prišel semkaj.«

»No, to je pa jako preprosta reč,« reče Sam. »Še tisto minuto, ko si odhajal, sem povedal teti Sari, da grem; nato sem zasedel tvoje kolo, se odpeljal v Bude ter z nočnim vlakom došel v Plymouth. Stopil sem k bratu starega Coakerja (Kovkerja), ki stanuje v Silver Streetu in z njegovo pomočjo dobil službo kuharskega fanta na ladji La Plata. Mislim sem si, da bo pametno, ako nekoliko popazim na Gadsdena in kakor se je pozneje pokazalo, sem imel prav. V Pernambucu sem se z njim vred izkrcal, se z istim vlakom kot on peljal proti jugu ter zasledoval njega in tistega krasnega Hartha, dokler nisem izsledil, kaj sta napravila. Lahko bi bil Jima hitreje rešil pa sem moral čakati, da se zmrachi.«

Ljudska knjižnica iz založništva Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 25. zvezek: Hagard, HČI CESARJA MONTEZUMA, 32 Din, vez. 42 Din. — 26. zvezek: Lorenzini, STORŽEK IN NJEGOVO BURKASTO ŽIVLJENJE, 14 Din, vez. 22 Din. — 27. zvezek: Frejelij, OTROCI SOLNCA, 24 Din, vez. 32 Din. — 28. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, 28 Din, vez. 40 Din. — 29. zvezek: Savinec, IZPOD GOLICE, 30 Din, vez. 42 Din. — 30. zvezek: Steniewicz, NA POLJU SLAVE, 28 Din, vez. 40 Din.

10 Bulldog (bulldog) je krepak pes, ki tudi pastirjem pomaga pasti čredo s tem, da nepokornega vola (bull) v gobec ugrizne; oddod njegovo ime.